

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge
dostavljene u sklopu javne rasprave o
Nacrtu Odluke o izmjenama i dopunama
Odluke o klasifikaciji plasmana i
izvanbilančnih obveza kreditnih institucija**

29. kolovoza 2013.

SADRŽAJ

UVOD	1
POJMOVI	2
POJEDINAČNO ZNAČAJNA IZLOŽENOST	5
PLASMANI PREMA STUPNJEVIMA RIZIKA (RIZIČNE SKUPINE).....	6
KRITERIJI ZA KLASIFIKACIJU PLASMANA U RIZIČNU SKUPINU A.....	8
PONOVNA PROCJENA PLASMANA RIZIČNE SKUPINE A	10
DJELOMIČNO NADOKNADIVI PLASMANI (RIZIČNA SKUPINA B).....	19
POTPUNO NENADOKNADIVI PLASMANI (RIZIČNA SKUPINA C).....	34
RANGIRANJE INSTRUMENATA OSIGURANJA POTRAŽIVANJA	35
UMANJENJE VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU	43
OPĆENITO.....	45

UVOD

27. prosinca 2012. Hrvatska narodna banka na svojim je internetskim stranicama objavila Nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija (u nastavku teksta: Nacrt).

Mišljenja, prijedlozi i primjedbe na predloženi tekst mogli su se dostaviti do 28. siječnja 2013. putem elektroničke pošte na adresu zoki@hnb.hr.

Tijekom te javne rasprave Hrvatska narodna banka zaprimila je primjedbe i prijedloge Hrvatske gospodarske komore i 14 kreditnih institucija:

- Banco Popolare Croatia d.d.
- BKS Bank d.d.
- Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka
- Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.
- Hrvatska poštanska banka d.d.
- Jadranska banka d.d.
- OTP banka d.d.
- Partner banka d.d.
- Privredna banka Zagreb d.d.
- Raiffeisenbank Austria d.d.
- Sberbank d.d.
- Soci t  G n rale-Splitska banka d.d.
- W stenrot stambena štedionica d.d.
- Zagrebačka banka d.d.

Zaprimljene primjedbe i prijedlozi te očitovanja na njih prezentiraju se u nastavku dokumenta, grupirani prema pojedinim područjima Odluke o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija (u nastavku teksta: Odluka). Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija objavljena je u "Narodnim novinama", br. 89/2013.

POJMOVI

1. Prijedlog nove točke 12. u članku 3. Odluke (neovisni procjenitelj)

1.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 2.

U članku 3. točka 1. mijenja se i glasi:

"1) **Plasmani** su financijska imovina u pojavnom obliku odobrenih kredita, dužničkih instrumenata i drugih potraživanja koje kreditna institucija u skladu sa svojim poslovnim politikama klasificira u kategorije financijskih instrumenata koje su prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje (u nastavku teksta: MRS 39) nazvane:

- "zajmovi i potraživanja" i
- "ulaganja koja se drže do dospjeća".

Plasmanom se smatraju glavnica i kamatni prihod u cjelini koji se odnosi na pojedini financijski instrument, što uključuje potraživanja na osnovi kamata i sva potraživanja na osnovi provizija i naknada koja su uključena u izračun efektivne kamatne stope. Glavnica je plasman ili dio plasmana koji ne predstavlja prihod kreditne institucije.

Potraživanja na osnovi provizija i naknada koja nisu dio ukupnoga kamatnog prihoda nekog plasmana smatraju se zasebnim plasmanom."

U točki 6. riječi u zagradi "plasmani rizične skupine B-1 i lošije skupine" zamjenjuju se riječima "plasmani rizičnih skupina B i C".

U točki 7. riječ "derivativnih" zamjenjuje se riječju "izvedenih".

Iza točke 8. dodaju se nove točke 9. do 13. koje glase:

"9) **Restrukturiranje plasmana** je promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog pogoršanja bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije iz članka 5. stavka 1. ove Odluke. Pritom se smatra da je plasman restrukturiran ako se smanji kamatna stopa, smanji ili otpiše kamatni prihod, promijeni visina glavnice, promijene rokovi otplate, izravno ili neizravno odobri novi u zamjenu za postojeći plasman i/ili promijene drugi prvobitno ugovoreni uvjeti kreditiranja. Restrukturiranje plasmana čija je posljedica smanjenje prvobitno ugovorenih obveza dužnika smatra se dokazom o gubicima.

10) **Obnavljanje plasmana** je odobravanje novog u zamjenu za postojeći plasman uzrokovano uobičajenim tekućim potrebama financiranja poslovne aktivnosti dužnika. Obnavljanjem plasmana smatra se i promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja koja nije uzrokovana pogoršanjem kreditne sposobnosti dužnika nego proizlazi iz redovitog poslovanja u skladu s kreditnim politikama kreditne institucije.

11) **Adekvatni instrumenti osiguranja** potraživanja su instrumenti osiguranja potraživanja koje kreditna institucija uzima u obzir pri procjeni budućih novčanih tokova. Adekvatni instrumenti osiguranja potraživanja dijele se na prvorazredne instrumente osiguranja, primjerene instrumente osiguranja u obliku nekretnina i pokretnina i ostale primjerene instrumente osiguranja.

Da bi se pojedini instrument osiguranja smatrao adekvatnim treba ispunjavati uvjete navedene u članku 8. ove Odluke.

12) **Neovisni procjenitelj** je osoba koja:

- posjeduje potrebne kvalifikacije, sposobnosti i iskustvo potrebno za utvrđivanje vrijednosti nekretnine,
- nije uključena u postupak odobravanja plasmana ili u posredovanje, prodaju ili iznajmljivanje nekretnine,
- nema pravni ili poslovni odnos s dužnikom i
- nema vlastitih interesa s obzirom na rezultate konačnog izvješća kojim se utvrđuje tržišna ili hipotekarna vrijednost nekretnine.

13) **Faktor umanjenja** je faktor koji se koristi za prilagođivanje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova iz instrumenta osiguranja u odnosu na tržišnu cijenu instrumenta osiguranja i odgovarajući interno procijenjeni rok naplate."

1.b. Komentari u javnoj raspravi

a. Vrlo često iste agencije za nekretnine izrađuju inicijalne ili ažuriraju postojeće procjene vrijednosti nekretnina koje služe kao instrument osiguranja, a u nekim slučajevima sudjeluju i u posredovanju, prodaji ili najmu predmetnih nekretnina. Može li se u tim slučajevima smatrati da postoji neovisnost procjenitelja? Ako procjenitelj ima relevantne certifikate i primjenjuje relevantne metode procjene, držimo da njegova uključenost u proces posredovanja ne utječe na rezultat procjene.

b. U slučaju kada banka osniva tvrtku koja se bavi nekretninama, može li neovisni procjenitelj biti zaposlenik tvrtke koja se bavi prodajom, posredovanjem ili iznajmljivanjem nekretnina?

c. Može li neovisni procjenitelj biti zaposlenik banke u slučaju da nije povezan s odlučivanjem o odobrenju plasmana te nema vlastitih interesa s obzirom na rezultate konačnog izvješća kojim se utvrđuje tržišna vrijednost nekretnine?

d. Prema predloženim odredbama propisano je da procjenitelj, kako bi se imao smatrati neovisnim, ne smije imati pravni ili poslovni odnos s dužnikom. Kako troškove procjene u pravilu snose dužnici, te ih u pravilu direktno plaćaju procjenitelju, znači li to da će kreditna institucija morati sklapati ugovor o obavljanju usluge procjene s procjeniteljem te potom takvu uslugu fakturirati dužniku?

1.c. Očitovanje

U usvojenoj verziji Odluke nema definicije pojma "neovisni procjenitelj".

POJEDINAČNO ZNAČAJNA IZLOŽENOST

2. Pojedinačno značajna izloženost

2.a. *Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu*

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

2.b. *Komentari u javnoj raspravi*

U članku 9. Odluke nisu se mijenjali iznosi pojedinačno značajnih izloženosti prema visini aktive kreditne institucije. Predlaže se da se iznosi povećaju za barem 500,000 kuna. Naime, tako bi se doista mogli portfeljski tretirati svi oni plasmani koji se u maloprodaji odobravaju građanima. Primjerice, stambeni kredit – naročito u priobalju, a pogotovo na dubrovačkom području – može vrlo lako dosezati iznos od 2,000,000 kuna.

2.c. *Očitovanje*

Primjedba se ne prihvaća, budući da propisane iznose smatramo primjerenima s obzirom na veličinu aktive kreditnih institucija.

PLASMANI PREMA STUPNJEVIMA RIZIKA (RIZIČNE SKUPINE)

3. Prijedlog novog stavka 3. u članku 13. Odluke (sustav naknadnog praćenja)

3.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 9.

Članak 13. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Ovisno o mogućnostima naplate odnosno o procijenjenim budućim novčanim tokovima svi plasmani dijele se u tri šire kategorije (bez obzira na to je li riječ o pojedinačno značajnim izloženostima ili o izloženostima koje pripadaju portfelju malih kredita), a to su:

- 1) plasmani za koje nisu identificirani objektivni dokazi o umanjenju njihove vrijednosti na pojedinačnoj osnovi (rizična skupina A),
- 2) plasmani za koje su identificirani objektivni dokazi o djelomičnom umanjenju njihove vrijednosti, odnosno djelomično nadoknadivi plasmani (rizična skupina B koja se sastoji od rizičnih podskupina B-1, B-2 i B-3) i
- 3) plasmani za koje su identificirani objektivni dokazi o potpunom umanjenju njihove vrijednosti, odnosno potpuno nenadoknadivi plasmani (rizična skupina C)."

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Kreditna institucija dužna je kod plasmana odobrenih sukladno članku 5. stavku 4., članku 14. stavku 3. i restrukturiranih plasmana sukladno članku 3. točki 9. ove Odluke uspostaviti posebne evidencije i sustav naknadnog praćenja."

3.b. Komentari u javnoj raspravi

Prema članku 13. stavku 3. Odluke kreditne institucije bit će dužne uspostaviti posebne evidencije i sustav naknadnog praćenja kod:

- a) plasmana pri čijem odobravanju ključni kriterij nije bila kreditna sposobnost dužnika nego kvaliteta i vrijednost instrumenta osiguranja,
- b) plasmana za čije odobravanje nije potreban adekvatni instrument osiguranja, te
- c) restrukturiranih plasmana.

Što se podrazumijeva pod posebnim evidencijama i sustavom naknadnog praćenja u navedenim slučajevima, a posebice u slučaju plasmana koji pripadaju portfelju malih kredita?

3.c. Očitovanje

Odredba članka 13. novog stavka 3. Odluke naglašava i pojašnjava u kojim sve slučajevima kreditna institucija mora uspostaviti posebne evidencije i sustav naknadnog praćenja. Prema

važećim odredbama Odluke o upravljanju rizicima (NN, br. 1/2009., 41/2009., 75/2009. i 2/2010.) kreditna institucija dužna je uspostaviti sustave praćenja plasmana te posebnu funkciju za praćenje problematičnih plasmana. Predloženim izmjenama dodatno je pojašnjeno da kreditna institucija treba na poseban način pratiti plasmane posebnih karakteristika (neosigurane plasmane, plasmane odobrene na temelju kvalitete instrumenta osiguranja i restrukturirane plasmane).

Same evidencije i sustav naknadnog praćenja svaka kreditna institucija propisuje u skladu sa svojim potrebama te smatramo da nije potrebno propisati sadržaj evidencija u Odluci. U slučaju plasmana koji pripadaju portfelju malih kredita koji se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi, kreditna institucija također mora voditi navedene evidencije.

KRITERIJI ZA KLASIFIKACIJU PLASMANA U RIZIČNU SKUPINU A

4. Prijedlog izmjene stavka 3. u članku 14. Odluke (kriteriji klasifikacije)

4.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 10.

U članku 14. stavku 2. riječi "Za klasifikaciju plasmana u rizičnu skupinu A potrebno je ispuniti sve sljedeće uvjete" zamjenjuju se riječima "Za klasifikaciju plasmana za koje nisu identificirani objektivni dokazi o umanjenu njihove vrijednosti, kod raspoređivanja u rizičnu skupinu A potrebno je ispuniti sve sljedeće uvjete".

Stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Plasmane za čije odobravanje nije potreban adekvatni instrument osiguranja kreditna institucija može klasificirati u rizičnu skupinu A ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- 1) dužnikova kreditna sposobnost kontinuirano odgovara primjenjivim kriterijima po kojima je konkretni plasman odobren, uzimajući u obzir kriterije iz članka 6. stavka 1. ove Odluke i
- 2) dužnik podmiruje svoje obveze prema kreditnoj instituciji u ugovorenim rokovima, a samo iznimno i povremeno po isteku dospjeća."

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"(4) Plasmane odobrene sukladno članku 5. stavku 4. ove Odluke, kreditna institucija može klasificirati u rizičnu skupinu A ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- 1) dužnik podmiruje svoje obveze prema kreditnoj instituciji u ugovorenim rokovima, a samo iznimno i povremeno po isteku dospjeća i
- 2) plasmani su osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja potraživanja kreditne institucije iz članka 36. do 38. ove Odluke."

4.b. Komentari u javnoj raspravi

Prema članku 14. stavku 3. Odluke, plasmane za čije odobravanje nije potreban adekvatni instrument osiguranja kreditna institucija će moći klasificirati u rizičnu skupinu A ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

a) dužnikova kreditna sposobnost kontinuirano odgovara primjenjivim kriterijima po kojima je konkretni plasman odobren i

b) dužnik podmiruje svoje obveze prema kreditnoj instituciji u ugovorenim rokovima, a samo iznimno i povremeno po isteku dospjeća.

S obzirom na to da se u članku 5. stavku 3. Odluke navodi kako se procjena kvalitete plasmana može zasnivati samo na jednom ili dva opća kriterija klasifikacije u slučaju plasmana koji pripadaju portfelju malih kredita, a čiji se identificirani gubici procjenjuju na skupnoj osnovi,

traži se potvrda mišljenja da se odredba iz članka 14. Odluke ne odnosi na plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita.

Također, u navedenom stavku Odluke nije u potpunosti jasno što se podrazumijeva pod pojmom "primjenjivi kriteriji", te se u tom smislu traži pojašnjenje.

4.c. Očitovanje

Prema odredbama članka 5. stavka 3. Odluke, plasmani iz portfelja malih kredita za koje se gubici procjenjuju na skupnoj osnovi mogu se procjenjivati samo na temelju jednog ili dva kriterija klasifikacije. Pri tome je, kako je pojašnjeno u usvojenim odredbama Odluke, obvezna primjena kriterija urednosti u podmirivanju obveza.

Odredbama članka 14. stavka 3. Odluke propisani su kriteriji koji trebaju biti ispunjeni da bi se plasmani koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja i za koje se procjena kreditnog rizika provodi na pojedinačnoj osnovi klasificirali u rizičnu skupinu A. Ovo je pojašnjeno na način da je u usvojenoj verziji izmjena Odluke ova odredba precizirana, tako da je jasno da se njome reguliraju plasmani iz članka 5. stavka 5. Odluke. Dakle, spomenuta odredba članka 14. stavka 3. Odluke ne odnosi na plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita.

Kriterije kreditne sposobnosti propisuje kreditna institucija za određene vrste plasmana uzimajući u obzir minimum zahtjeva iz članka 6. stavka 1. Odluke. Kod naknadnog praćenja plasmana dužnikovu kreditnu sposobnost također treba procjenjivati po svim kriterijima kreditne sposobnosti po kojima je plasman bio odobren, a koji su u određenom trenutku primjenjivi na konkretni plasman. U tom smislu treba shvatiti i pojam "primjenjivi kriteriji" iz članka 14. stavka 3. točke 1. Odluke.

PONOVNA PROCJENA PLASMANA RIZIČNE SKUPINE A

5. Ponovna procjena A plasmana

5.a. *Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu*

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

5.b. *Komentari u javnoj raspravi*

Znači li riječ "odnosno" u članku 15. stavku 3. Odluke "i" ili "ili"?

5.c. *Očitovanje*

U usvojenim izmjenama i dopunama Odluke riječ "odnosno" zamijenjena je riječju "te".

6. Prijedlog izmjene stavka 4. u članku 15. Odluke (aktiviranje instrumenata osiguranja plasmana)

6.a. *Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu*

Članak 11.

U članku 15. stavku 1. brišu se riječi "na početku ugovornog odnosa", a riječi u zagradama "u rizičnu skupinu B-1 ili u lošiju skupinu" zamjenjuju se riječima "u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju".

Stavci od 4. do 6. zamjenjuju se novim stavcima od 4. do 8. koji glase:

"(4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, ako nastupi dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, a procjena budućih novčanih tokova se temelji na vrijednosti instrumenata osiguranja, te ako kreditna institucija ne poduzme odgovarajuće pravne radnje za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem instrumenata osiguranja, dužna je plasmane rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i za njih provesti 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po osnovi obračunatih kamatnih prihoda te odgovarajući ispravak vrijednosti u visini od najmanje 10% potraživanja po glavnici plasmana. Ako kreditna institucija ne poduzme odgovarajuće pravne radnje za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem adekvatnih instrumenata osiguranja u roku od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, dužna je provesti ispravak vrijednosti od najmanje 20% potraživanja po glavnici plasmana.

(5) Bez obzira na pravne radnje poduzete radi naplate potraživanja kreditne institucije aktiviranjem instrumenata osiguranja, ako naplata nije izvršena u roku od dvije godine, računajući od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju njegovih obveza,

kreditna institucija je dužna nenaplaćene plasmane do dana njihove naplate raspoređivati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju te, uzimajući u obzir preostale izgleda za naplatu, provesti 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po osnovi obračunatih kamatnih prihoda te ispravak vrijednosti u visini od najmanje 30% potraživanja po glavnici plasmana te ga svakih daljnjih 6 mjeseci povećavati za dodatnih 5% potraživanja po glavnici plasmana.

(6) U slučajevima iz stavaka 4. i 5. ovog članka smatra se da je nastupila neurednost u podmirivanju obveza ako dužnik duže od 90 dana ne plaća svoje dospjele obveze prema kreditnoj instituciji koje se sukladno članku 18. stavku 6. ove Odluke smatraju materijalno značajnim.

(7) Kreditna institucija dužna je provesti minimalne ispravke vrijednosti iz stavaka 4. i 5. ovog članka bez obzira na sadašnju vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova s osnove naplate iz instrumenta osiguranja. Ako je gubitak po plasmanima osiguranim adekvatnim instrumentima osiguranja izračunat u skladu s člankom 19. stavkom 2. i stavkom 6. ove Odluke veći od onog koji proizlazi iz stavaka 4. i 5. ovog članka, kreditna institucija dužna je provesti odgovarajući ispravak vrijednosti izračunat u skladu s člankom 19. ove Odluke .

(8) Odredbe stavaka 4. i 5. ovog članka odnose se i na plasmane koji čine sastavni dio pojedinačno značajne izloženosti kao i one koji pripadaju portfelju malih kredita."

6.b. Komentari u javnoj raspravi

Potrebno je pojasniti smatra li se aktiviranje naplate zadužnicom poduzimanjem odgovarajućih pravnih radnji. Smatraju li se pravnom radnjom i aktiviranje zadužnica te blokada računa kao najčešći instrumenti prisilne naplate u ranijoj fazi neurednosti klijenata?

6.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Naime, smatramo da su odredbe članka 15. stavka 4. Odluke jasno napisane te da nisu potrebna dodatna pojašnjenja. Dakle, da bi osigurani plasman bio zadržan u rizičnoj skupini A u prvom koraku (odmah nakon nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza) kreditna institucija mora aktivirati instrumente osiguranja (nije precizirano kakve, dakle može aktivirati i neadekvatne instrumente osiguranja). Da bi osigurani plasman smio biti zadržan u rizičnoj skupini A i nakon proteka godine dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, trebaju biti aktivirani adekvatni instrumenti osiguranja. Prema tome, samo na temelju aktivirane zadužnice plasman osiguran adekvatnim instrumentom osiguranja može prvih godinu dana biti raspoređen u rizičnu skupinu A. Međutim, ako nakon aktiviranja zadužnice ili nekog drugog neadekvatnog instrumenta osiguranja kreditna institucija procijeni da nema nikakvih izgleda za naplatu potraživanja, u tom slučaju plasman ne može biti klasificiran u rizičnu skupinu A samo na temelju aktiviranja zadužnice ili nekog drugog neadekvatnog instrumenta osiguranja, nego kreditna institucija treba i prije proteka roka od godine dana (odnosno "u roku

od godinu dana", kao piše u odredbi) poduzeti odgovarajuće pravne radnje za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem adekvatnih instrumenata osiguranja.

7. Prijedlog izmjene stavka 4. u članku 15. Odluke (aktiviranje instrumenata osiguranja plasmana)

7.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

7.b. Komentari u javnoj raspravi

Ako kreditna institucija ne pokrene pravne radnje (ne aktivira zadužnicu niti nekretninu) u razdoblju do godine dana, a izloženost je manja od diskontiranih novčanih tokova, može li banka plasman zadržati u rizičnoj skupini A i ne provesti ispravak vrijednosti 10% potraživanja po glavnici?

7.c. Očitovanje

Ako ne poduzme odgovarajuće pravne radnje u skladu s odredbama članka 15. stavka 4. Odluke, kreditna institucija ne smije plasman zadržati u rizičnoj skupini A, bez obzira na to što diskontirani novčani tokovi pokrivaju vrijednost plasmana.

8. Prijedlog izmjene stavka 4. u članku 15. Odluke (mjerenje roka u kojem postoji dužnikova neurednost kod osiguranih plasmana)

8.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

8.b. Komentari u javnoj raspravi

Traži se preciznije definiranje pojma "u roku od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza". Naime, navedena odredba može se tumačiti na više načina: 1) dužnik ne podmiruje svoje dospelje obveze preko godinu dana, odnosno kasni u podmirivanju obveza dulje od godinu dana uz uvjet zadovoljenja praga materijalnosti – kriterij starosti duga; 2) vrijeme provedeno u statusu dužnikove neurednosti, odnosno kontinuirani period u kojem dužnik duže od 90 dana ne plaća svoje dospelje obveze prema kreditnoj instituciji. Prvo bi tumačenje bilo adekvatnije uzevši u obzir klijente koji kontinuirano djelomično podmiruju obveze, ali su konstantno u statusu neurednosti, čak i više od godinu dana. Kod takvih klijenata starost duga, na primjer, ne mora niti u jednom trenutku biti preko 180 dana. Iz navedenog je razvidno da bi starost duga bio bolji pokazatelj neurednosti. Također, predlaže se da se na razini cijelog dokumenta usklade termini vezani uz neurednost klijenata i starosti duga (npr. godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, kašnjenje dužnika i sl.).

8.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Mišljenja smo da nije potrebno dodatno pojašnjavati riječi "u roku od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza". Naime, u članku 15. stavku 6. Odluke jasno je propisano u kojem se slučaju smatra da je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza. Pri tom se podrazumijeva da se uzima u obzir starost duga, a ne činjenica da je klijent, koji kontinuirano ali sa zakašnjenjem podmiruje svoje obveze, konstantno u statusu neurednosti u podmirivanju obveza. S obzirom na to da je o brojanju dana kašnjenja na web-stranici Hrvatske narodne banke u rubrici Supervizija/Odgovori na upite o primjeni Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata/Odluka o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija objavljeno više odgovora na postavljena pitanja, upućujemo na te odgovore (osobito odgovore pod brojevima 239 i 517).

9. Prijedlog izmjene stavka 5. u članku 15. Odluke (dodatni ispravci vrijednosti nakon proteka dvije godine)

9.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Određba navedena u točki 6.

9.b. Komentari u javnoj raspravi

Situacije na koje se odnosi članak 15. stavak 5. Odluke u naravi predstavljaju dugotrajne sudske sporove i ovršne postupke te nisu pod kontrolom kreditne institucije. Prema tome, propisana penalizacija kroz ispravke vrijednosti ne može dati rezultata u smislu ubrzavanja procesa naplate pa se stoga i ne može smatrati opravdanom. Također, potrebno je uvažiti i relativno nerazvijeno tržište prodaje loših potraživanja. Stoga predlažemo odustajanje od daljnje penalizacije iznad praga od 30%. Dovoljan je izračun postotka pokrivenosti sukladno procijenjenoj vrijednosti instrumenata osiguranja (umanjenoj za *haircut*), očekivanom razdoblju likvidacije navedene imovine i troškovima postupka. Stoga je prijedlog da se članak 15. stavak 5. briše iz konačne Odluke, ili da se barem odgodi njegova primjena za postojeće plasmane klasificirane u rizičnu skupinu B jer je kreditnim institucijama potreban duži rok za usklađenje.

Zahtjev kojim se traži da se nakon 2 godine kašnjenja ispravci vrijednosti povećavaju svakih 6 mjeseci za po 5% potraživanja trebalo bi primijeniti samo kod plasmana koji se raspoređuju na skupnoj osnovi, a ne i kod onih koji se raspoređuju na pojedinačnoj osnovi.

9.c. Očitovanje

Primjedbe se djelomično prihvaćaju na način da se odredbe članka 15. stavka 5. Odluke ne primjenjuju retroaktivno na postojeće plasmane po kojima je na dan 1. srpnja 2013. proteklo više od dvije godine od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza. Naime, u usvojenoj verziji izmjena i dopuna Odluke dodane su prijelazne i završne odredbe kojima je propisano da za sve plasmane iz članka 15. stavka 5. Odluke po kojima je na dan 1.

srpnja 2013. proteklo više od dvije godine od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, propisani rok od 180 dana počinje teći 1. srpnja 2013. Na primjer, jednako treba tretirati plasman kod kojeg starost nenaplaćenog materijalno značajnog duga na dan 1. srpnja 2013. iznosi dvije godine + 1 dan i plasman kod kojeg starost nenaplaćenog duga 1. srpnja 2013. iznosi četiri godine + 1 dan. Za oba plasmana rok od 180 dana počinje teći 1. srpnja 2013.

Pritom napominjemo da izmijenjena odredba članka 15. stavka 5. Odluke stupa na snagu 1. listopada 2013., stoga u svakom slučaju 1. srpnja 2013. ne dolazi ni do kakve regulativne promjene u klasifikaciji djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih plasmana.

Razlog zbog kojeg nisu prihvaćene ostale primjedbe naveden je u točki 10.c.

10. Prijedlog izmjene članka 15. Odluke (neusklađenost s MSFI-jevima)

10.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

10.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlaže se da se stavci 4., 5., 6., 7. i 8. članka 15. Odluke korigiraju s obzirom na to da nisu usklađeni s Međunarodnim računovodstvenim standardima (definirano u MRS-u 39), koji nalažu da se gubici i rezerviranja identificiraju i kvantificiraju temeljem diskontiranog novčanog toka. Iznos gubitka se određuje kao razlika između nominalnog iznosa i diskontiranog očekivanog novčanog toka. Traži se obrazloženje razloga za potrebu ispravka vrijednosti plasmana kojima su procijenjeni budući novčani tokovi s osnove naplate iz instrumenata osiguranja veći od iznosa potraživanja. Uvođenjem minimalnog iznosa ispravka vrijednosti po glavnici, a posebice uvođenja 5%-tnog povećanja nakon nastupa druge godine od neurednosti, ulazi se u samu bit procjene budućih novčanih tokova koju propisuje MRS 39, uzevši u obzir da se govori o slučajevima kada je iznos procijenjenih novčanih tokova veći od iznosa potraživanja. Cijela odredba implicira da vrijednost nekretnina i mogućnost naplate iz istih pada s produženjem perioda naplate, što praksa demantira. Naime, sudski postupci ili izvansudska reguliranja tražbina u brojnim slučajevima rezultirali su naplatom iz nekretnina sukladno njihovoj utvrđenoj vrijednosti, unatoč dugotrajnom periodu naplate. Navedeno će prouzročiti da financijska izvješća banaka prikazuju nerealna stanja. Zbog ove izmjene doći će do značajnih oscilacija ispravaka vrijednosti, nerealnog povećanja prije naplate kao i značajnih otpuštanja ispravaka vrijednosti pri naplati, što će utjecati na značajne amplitude u rezultatima banaka iz godine u godinu. Smatra se da prikazivanje takvog nerealnog stanja nije u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima. Štoviše, predlaže se ukidanje postojeće odredbe Odluke u kojoj se definira da bi kreditna institucija trebala izvršiti ispravak vrijednosti u iznosu od 30% po proteku dvije godine od pokretanja naplate putem instrumenta osiguranja zbog kojeg je plasman klasificiran u rizičnu skupinu A iz razloga što se novim odredbama Odluke definiraju faktori umanjenja kao i period naplate, zbog čega ova odredba više nije potrebna.

Osim toga, Odlukom je nužno obuhvatiti i slučajeve procjene nadoknadivosti plasmana koje se temelje na očekivanim novčanim tokovima klijenta, uvažavajući koncept "going concern", a ne na vrijednosti instrumenata osiguranja.

10.c. Očitovanje

Primjedbe se ne prihvaćaju.

Članak 15. stavci 4. i 5. Odluke odnose na one osigurane plasmane koji, prema procjeni novčanih tokova iz instrumenata osiguranja, imaju uvjete da bi bili svrstani u rizičnu skupinu A, ali kod kojih je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, odnosno dužnik je prestao plaćati svoje obveze iz redovitih novčanih tokova. Kod navedenih plasmana prepoznali smo povećane rizike uslijed otežanog provođenja ovrhe nad imovinom i nelikvidnosti tržišta nekretnina. Navedeno ukazuje na neizvjesnost roka i iznosa naplate. Zbog toga predložene odredbe sadrže dodatne zahtjeve pri klasifikaciji plasmana osiguranih adekvatnim instrumentom osiguranja kod kojih je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza.

Napominjemo da i MRS 39 predviđa slučajeve kada vidljive informacije potrebne za procjenu iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti financijske imovine mogu biti ograničene ili ne više potpuno relevantne za postojeće okolnosti.

11. Prijedlog izmjene stavaka 4. i 5. u članku 15. Odluke (nastup dužnikove neurednosti i restrukturirani plasmani)

11.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

11.b. Komentari u javnoj raspravi

"Nastup dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza" iz stavaka 4. i 5. članka 15. Odluke tumači se isključivo kroz dane kašnjenja. Stoga se sugerira da se u cilju jednoznačnog tumačenja ovih odredbi jasno napomene da se iste ne odnose na restrukturirane plasmane, kod kojih se obveze podmiruju u skladu s ugovorenim uvjetima, budući da kreditne institucije nemaju osnove za poduzimanje pravnih radnji za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem instrumenata osiguranja.

11.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Smatramo da su odredbe članka 15. stavka 4. Odluke jasno napisane te da nije potrebno naglašavati da se ove odredbe ne odnose na restrukturirane plasmane, pogotovo stoga što je postupanje s restrukturiranim plasmanima uređeno novim člankom 18.a Odluke.

12. Prijedlog izmjene stavka 5. u članku 15. Odluke (postupak nakon proteka dvije godine)

12.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

12.b. Komentari u javnoj raspravi

Članak 15. stavak 5. Odluke predviđa da se za sve plasmane kod kojih je kreditna institucija provela ispravak vrijednosti glavnice u visini od 30%, nakon proteka roka od 2 godine od neurednosti (plasmani osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja) svakih 6 mjeseci povećava ispravak glavnice za 5%. Ponavlja li se ovakav postupak sve do konačne naplate takvog plasmana, neovisno o tome što kreditna institucija može poboljšati položaj po takvom plasmanu u smislu da se u međuvremenu naplati iz nekog drugog instrumenta osiguranja i smanji dane kašnjenja po plasmanu, ili stekne dodatni instrument osiguranja?

12.c. Očitovanje

Kod svake ponovne procjene kreditna institucija dužna je uzeti u obzir sve dodatne promjene. Ako se radi o djelomičnoj naplati iz nekog drugog instrumenta osiguranja, navedeno će vjerojatno imati za posljedicu smanjenje starosti duga. U slučaju stjecanja dodatnog instrumenta osiguranja kod dužnika koji kasni s podmirivanjem svojih obveza, treba i taj novi instrument osiguranja uzeti u obzir te postupiti kako je propisano člankom 15. stavcima 4. i 5. Odluke. U pravilu, sama činjenica stjecanja dodatnog kvalitetnog instrumenta osiguranja ne utječe na klasifikaciju plasmana kod dužnika koji kasni s podmirivanjem svojih obveza i koji je već klasificiran na temelju neke od odredbi članka 15. stavka 4. ili stavka 5. Odluke.

13. Prijedlog izmjene članka 15. Odluke (dokaz o gubitku kod potpuno nadoknadivog plasmana)

13.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

13.b. Komentari u javnoj raspravi

a. Kreditna institucija procjenu očekivanih novčanih tokova temelji na novčanim tokovima iz adekvatnog instrumenta osiguranja. U slučaju kašnjenja u otplati duljeg od 90 dana i pogoršanog boniteta klijenta, na vrijeme su u skladu s Odlukom poduzete potrebne pravne radnje za unovčenje instrumenta osiguranja. Nakon primjene faktora umanjenja i diskontiranja u skladu s predviđenim vremenom za naplatu, utvrđeno je da je sadašnja vrijednost očekivanih budućih novčanih tokova veća od iznosa plasmana. Može li kreditna institucija takav plasman držati u rizičnoj skupini A sve do proteka roka od 2 godine + 90 dana, nakon čega je u obvezi provesti ispravak u visini 30% glavnice?

b. Kako postupiti ako nastupi neurednost dužnika kod plasmana koji su odobreni temeljem vrijednosti instrumenta osiguranja (hipotekarni), a sadašnja diskontirana vrijednost novčanih tokova iz prodaje instrumenta osiguranja je veća od iznosa plasmana?

c. Prema odredbama članka 19. stavka 1. Odluke djelomično nadoknadivim plasmanima smatraju se oni plasmani za koje se, zbog pogoršane kreditne sposobnosti dužnika, neurednosti u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji i neodgovarajuće vrijednosti raspoloživih adekvatnih instrumenata osiguranja, procjenjuje da neće biti moguće naplatiti plasman u ugovorenoj visini. To su plasmani kod kojih je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova po tim plasmanima manja od njihove bruto knjigovodstvene vrijednosti. Znači li navedeno da se plasmani kod kojih je evidentirano kašnjenje u naplati dulje od 90 dana i lošiji bonitet klijenta, ali kod kojih postoji odgovarajuća vrijednost raspoloživih adekvatnih instrumenata osiguranja smatraju potpuno nadoknadivima?

13.c. Očitovanje

a. Odredbe članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke odnose se na plasmane kod kojih se procjena budućih novčanih tokova temelji na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja i za koje je kreditna institucija procijenila da vrijednost tih instrumenata osigurava potpunu nadoknadivost plasmana, ali kod kojih je došlo do neurednosti u podmirivanju obveza dužnika. Navedenim odredbama propisano je pod kojim uvjetima i koliko dugo se ti plasmani smiju klasificirati u rizičnu skupinu A u slučaju nastupanja neurednosti dužnika. Prema tome, u slučaju kašnjenja u naplati duljeg od 90 dana, da bi se takav plasman i dalje mogao klasificirati u rizičnu skupinu A potrebno je zadovoljiti kriterije iz članka 15. stavka 4. Odluke. Odnosno, kako ste i sami naveli, kreditna institucija može (pod uvjetom da je ispunila propisane kriterije) taj plasman klasificirati u rizičnu skupinu A sve do proteka roka od dvije godine, računajući od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju njegovih obveza, nakon čega je u obvezi provesti ispravak u visini od najmanje 30% glavnice plasmana. Prema tome, iako vrijednost adekvatnih instrumenata osiguranja prema procjeni kreditne institucije osigurava potpunu nadoknadivost plasmana, nakon proteka spomenutog razdoblja od dvije godine plasman se prema odredbama Odluke više ne smatra potpuno nadoknadivim.

b. Odredbe članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke primjenjuju se na plasmane kod kojih se procjena budućih novčanih tokova temelji na vrijednosti adekvatnih instrumenata, dakle i na hipotekarne kredite.

c. Ako je plasman koji se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi odobren temeljem sva tri kriterija klasifikacije iz članka 5. Odluke, a evidentirano je kašnjenje u naplati dulje od 90 dana i pogoršana je kreditna sposobnost dužnika, taj se plasman ne može smatrati potpuno nadoknadivim samo na temelju vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja. Naime, i naknadna procjena takvog plasmana treba se temeljiti na sva tri kriterija klasifikacije, odnosno kreditna je institucija dužna koristiti sve raspoložive informacije koje utječu na nadoknadivost plasmana. Pritom treba voditi računa da je za klasifikaciju plasmana u rizičnu skupinu A potrebno ispuniti uvjete koji se temelje na sva tri kriterija klasifikacije (prema odredbama članka

14. stavka 2.). U slučaju pogoršanja bilo kojeg od kriterija klasifikacije kreditna institucija mora to uzeti u obzir pri procjeni. Konačno, provođenje ispravka vrijednosti uvijek treba uvažavati načela opreznosti, pouzdanosti, vjernog predočavanja i prevage biti nad formom.

14. Prijedlog izmjene članka 15. Odluke (donji prag ispravka vrijednosti od 10%)

14.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 6.

14.b. Komentari u javnoj raspravi

Smatra se da je postavljanje donjeg praga ispravka vrijednosti glavnice od 10% u člancima 15. i 18. Odluke previsoko, te se predlaže da taj prag bude 1% glavnice plasmana uz 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po osnovi obračunatih kamatnih prihoda.

14.c. Očitovanje

Primjedba je djelomično prihvaćena. U usvojenim izmjenama i dopunama Odluke donji prag ispravka vrijednosti u članku 18. Odluke izjednačen je s donjim pragom iz članka 19. Odluke te iznosi 1% glavnice plasmana. Međutim, u članku 15. donji prag ispravka vrijednosti glavnice iznosi 10%, kako je bilo i predloženo u Nacrtu, a s ciljem boljeg odražavanja rizičnosti plasmana kod kojih se procjena budućih novčanih tokova temelji na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja i kod kojih je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza.

DJELOMIČNO NADOKNADIVI PLASMANI (RIZIČNA SKUPINA B)

15. Prijedlog novog stavka 4. u članku 18. Odluke (naplata od jamaca i sudužnika i dokaz o gubitku)

15.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 14.

U članku 18. stavku 1. u prvoj rečenici riječ "prošlih" briše se.

U stavku 2. točki 2. riječ "učestalo" briše se.

Stavak 2. točka 3. mijenja se i glasi: "restrukturiranje plasmana iz članka 3. točke 9. ove Odluke i".

Stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Ako dužnik kasni s podmirivanjem svojih dospjelih obveza prema kreditnoj instituciji, smatra se da postoje dokazi o gubicima iz stavka 2. točaka 1. i 2. ovog članka. U tom slučaju kreditna institucija dužna je izvršiti odgovarajući ispravak vrijednosti plasmana koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja iz članka 8. ove Odluke i klasificirati te plasmane u odgovarajuću rizičnu skupinu, i to:

- 1) ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 90 dana do 180 dana, kreditna institucija dužna je provesti ispravak vrijednosti u visini od najmanje 10%, a ne više od 30% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana i rasporediti plasman u rizičnu podskupinu B-1,
- 2) ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 180 dana do 270 dana, kreditna institucija dužna je provesti ispravak vrijednosti više od 30%, a ne više od 70% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana i rasporediti plasman u rizičnu podskupinu B-2,
- 3) ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 270 dana do 365 dana, kreditna institucija dužna je provesti ispravak vrijednosti više od 70%, a manje od 100% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana i rasporediti plasman u rizičnu podskupinu B-3,
- 4) ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 365 dana, kreditna institucija dužna je provesti 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po glavnici pojedinog plasmana i rasporediti plasman u rizičnu skupinu C, te
- 5) ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 90 dana kreditna institucija dužna je provesti 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po osnovi obračunatih kamatnih prihoda."

Stavci od 4. do 7. zamjenjuju se stavcima od 4. do 12. koji glase:

"(4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, za plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita i za koje se identificirani gubici procjenjuju na skupnoj osnovi, smatra se da postoje dokazi o gubicima iz stavka 2. točaka 1. i 2. ovog članka, odnosno da postoje evidentne znatne financijske teškoće dužnika i neurednost u podmirivanju obveza dužnika ako dužnik ne podmiruje svoje dospjele obveze, a nepodmirene obveze ne postoje jer se plasman otplaćuje iz novčanih tokova jamca ili sudužnika.

(5) Kreditna institucija dužna je utvrđivati gubitak po osnovi obračunanih nekamatnih prihoda isključivo na temelju kriterija urednosti u podmirivanju obveza dužnika prema kreditnoj instituciji te je dužna provesti 100-postotni ispravak vrijednosti ako dužnik kasni s podmirivanjem tih obveza dulje od 90 dana.

(6) U slučajevima iz stavaka 3. i 4. ovog članka, brojanje dana zakašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih obveza dužnika (kojima je protekao ugovoreni rok dospijeca) po svim ugovornim odnosima postao materijalno značajan odnosno veći od 1.750 kuna.

(7) Kreditna institucija dužna je svaki plasman koji nije osiguran adekvatnim instrumentom osiguranja kod kojeg je utvrđeno kašnjenje dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji dulje od 365 dana računajući od dana dospijeca, a dospjeli iznos nije materijalno značajan odnosno koji je manji od 1.750 kuna rasporediti u rizičnu skupinu C i provesti 100-postotni ispravak vrijednosti tog plasmana.

(8) Kreditna institucija može internim aktom propisati za sve plasmane ili za pojedine vrste plasmana stroži (niži) kriterij materijalne značajnosti od onog koji je propisan u stavku 6. ovog članka, pod uvjetom da se internim aktom propisani stroži kriterij materijalne značajnosti dosljedno primjenjuje te da je primjeren vrsti, karakteristikama i iznosu plasmana.

(9) Hrvatska narodna banka u postupku supervizije može naložiti kreditnoj instituciji da kriterij materijalne značajnosti uskladi s vrstom, karakteristikama i iznosom plasmana.

(10) Odredbe stavaka 6., 7. i 8. ovog članka na odgovarajući način se primjenjuju i na nedozvoljeno prekoračenje po tekućem računu građana. U slučaju prekoračenja odobrenog okvirnoga kredita iznos nedozvoljenog prekoračenja zajedno s iznosom odobrenog okvirnoga kredita treba smatrati dospjelom nenaplaćenom obvezom dužnika.

(11) Ako kreditna institucija na temelju pogoršane kreditne sposobnosti dužnika utvrdi veći gubitak od onog koji proizlazi iz stavka 3. ovog članka, kreditna institucija je dužna provesti ispravak vrijednosti u visini takvog, većega gubitka.

(12) Kreditna institucija dužna je propisati kriterije postupanja pri restrukturiranju plasmana kao i kriterije postupanja s restrukturiranim plasmanima za vrijeme cijelog vijeka trajanja kreditnog odnosa. Restrukturirani plasman kreditna institucija dužna je klasificirati u rizičnu

skupinu/podskupinu višeg stupnja kreditnog rizika u odnosu na rizičnu skupinu/podskupinu prije restrukturiranja plasmana. Ovisno o vrsti, karakteristikama i iznosu plasmana kreditna institucija dužna je propisati uvjete i rok za klasifikaciju restrukturiranog plasmana u rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika, pri čemu je najmanje potrebno ispuniti sljedeće uvjete:

- 1) dug po glavnici smanjen je za najmanje 5%,
- 2) uspostavljena je uredna otplata plasmana zasnovana na financijskom položaju dužnika i pouzdanim novčanim tokovima."

15.b. Komentari u javnoj raspravi

Za plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita i za koje se identificirani gubici procjenjuju na skupnoj osnovi, otplata plasmana iz novčanih tokova jamca ili sudužnika ne bi trebala predstavljati dokaz o gubitku te se za takve plasmane ne bi trebalo provesti ispravak vrijednosti ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 90 dana. Ta odredba, naime, ograničava vjerovnička prava kreditnih institucija. Nalazimo da je nezakonito ograničenje u aktiviranju instrumenata osiguranja, koje je ovdje implicirano.

Za razliku od nekih drugih država naše zakonodavstvo ne dopušta mogućnost dva solidarna dužnika te ne prepoznaje slučaj kada dvije osobe zajednički dižu kredit, te zajednički sudjeluju u otplati (to su, primjerice, slučajevi u kojima je supružnik sudužnik ili jamac). Naime, sudužnici su solidarni jamci prema zakonu koji regulira obvezne odnose i pri odobravanju je plasman, primjerice, odobren temeljem zajedničke kreditne sposobnosti dužnika i sudužnika.

Kreditne institucije svojim kreditnim politikama propisuju standarde odobravanja plasmana i izračuna kreditne sposobnosti iz kojih je razvidno da se sudužnici smatraju primarnim izvorom otplate, tj. da kreditne institucije i očekuju naplatu iz novčanih tokova sudužnika.

Traži se potvrda tumačenja da se otplata iz tih novčanih tokova ne smatra neurednošću ako se kreditna sposobnost i sudužnika i jamaca kontinuirano utvrđuje.

Predlaže se potpuno isključivanje sudužnika iz odredbi ovoga članka. U suprotnome, kreditne bi institucije trebale iz temelja mijenjati svoje kreditne politike u poslovanju sa stanovništvom, a posebice u dijelu stambenog kreditiranja. Prisilna naplata od jamaca može se smatrati oblikom dokaza o gubicima, ali dobrovoljne uplate od stane jamaca ne mogu se smatrati dokazom o gubicima.

Vežano za jamce, predlaže se razlikovanje pojmova solidarnog jamca odnosno jamca platca, od supsidijarnog jamca. Solidarni jamac i sudužnik solidarno jamče kreditnoj instituciji za redovnu otplatu te daju suglasnost da u slučaju neredovite otplate kredita kreditna institucija može od njih naplatiti svoja potraživanja. Znači, iako samo kao instrument osiguranja u kreditnom poslu, a ne kao primarni izvor otplate kredita, solidarni jamci imaju, pravno gledajući, istu težinu kao i sami dužnici odnosno sudužnici, te sam vjerovnik ima pravo odluke iz kojeg izvora će naplatiti svoja potraživanja u kreditnom odnosu, što je sukladno zakonu koji regulira obvezne odnose. Predlaže se da se navedena promjena Odluke primjenjuje samo u slučaju prisilne naplate od supsidijarnih jamaca.

15.c. Očitovanje

Primjedbe se prihvaćaju, odnosno predložena je odredba uklonjena iz usvojene verzije Odluke.

Od ove se odredbe odustalo na temelju argumenata kreditnih institucija iznesenih u komentarima na Nacrtom predložen novi stavak 4. članka 18. Odluke, osim komentara da bi predložena odredba ograničavala vjerovnička prava kreditnih institucija i predstavljala nezakonito ograničenje aktiviranja instrumenata osiguranja, s kojima se ne slažemo. Predložena odredba, prema našem mišljenju, nije zadirala u ugovorne odnose između kreditne institucije i dužnika, niti u pravo kreditne institucije da aktivira naplatu od jamaca.

16. Prijedlog novog stavka 4. u članku 18. Odluke (poteškoće raspoznavanja uplata jamca ili sudužnika)

16.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

16.b. Komentari u javnoj raspravi

U praksi nije rijedak slučaj da su jamac ili sudužnik zaposleni kod istog poslodavca, što u slučaju naplate putem obustave dijela primanja otežava odnosno onemogućava nedvojbenu identifikaciju stvarnog uplatitelja. Nadalje, implementacija navedenog sustava u okviru procjene nadoknadivosti plasmana bila bi informatički iznimno zahtjevna, pogotovo u relativno kratkom roku.

Kreditna institucija ne može raspoznati tko je uplatu izvršio. Ako se radi o uplati putem administrativne zabrane ili ovrhe kao uplatitelj naznačen je poslodavac. Još veći problem nastaje ako dužnik i sudužnik/jamac rade kod istog poslodavca.

Ovdje je posebno važno istaknuti i kako s tehničke strane u slučaju dobrovoljnih uplata nije moguće pouzdano utvrditi izvor uplate pa time niti jednoznačno identificirati plasmane koji se dobrovoljno otplaćuju.

U najvećem broju slučajeva kriterij urednosti uzet je kao jedini kriterij za reklasifikaciju koji se temelji na danima kašnjenja. Neovisno o tome što jamac/sudužnik podmiruje obveze po plasmanu, potrebno je nastaviti brojanje dana kašnjenja. Postavlja se pitanje kako voditi evidenciju dana kašnjenja ako dospjele obveze podmiruju djelomično i dužnik i ostali sudionici kreditnog posla.

Podrazumijevaju li predložene odredbe razvoj novog brojača dana kašnjenja koji će za zatvaranje dospjelih obveza uzimati samo uplate dužnika?

16.c. Očitovanje

Primjedbe se prihvaćaju, odnosno predložena odredba uklonjena je iz usvojene verzije Odluke.

17. Prijedlog novog stavka 4. u članku 18. Odluke (neistinito iskazivanje pozicija)

17.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

17.b. Komentari u javnoj raspravi

Cilj odgovarajućih odredbi Međunarodnih računovodstvenih standarda jest fer i istinito iskazivanje knjigovodstvenih pozicija što bi se primjenom navedene odredbe ozbiljno narušilo, s obzirom na to da ista zanemaruje činjenicu da se plasman naplaćuje i da se može, i najvjerojatnije hoće, u potpunosti otplatiti te bi provođenje ispravaka vrijednosti za takav plasman predstavljalo pogrešno iskazivanje njegove vrijednosti.

Nadalje, primjena predloženih odredbi imat će utjecaja i na cjelokupno praćenje, upravljanje i kontrolu kreditnog rizika prikazujući dotične plasmane kao djelomično nadoknadive, dok su u suštini sva dospjela potraživanja naplaćena i nema stvarnog kašnjenja po tim plasmanima.

Ističe se da se radi o propisu koji uređuje klasifikaciju plasmana te bi trebalo ostati na tome da se klasificiraju plasmani, a ne dužnici.

U trenutku ugovaranja plasmana na snazi su bili drugi uvjeti, stoga se također smatra da se predloženi nacrt Odluke ne može retroaktivno primjenjivati.

17.c. Očitovanje

Primjedbe se prihvaćaju, odnosno predložena odredba uklonjena je iz usvojene verzije Odluke.

18. Prijedlog novog stavka 4. u članku 18. Odluke (na koji portfelj se odnosi članak 18. stavak 4. Odluke)

18.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

18.b. Komentari u javnoj raspravi

Odnosi li se odredba članka 18. stavka 4. Odluke na cijeli portfelj malih kredita bez obzira na instrumente osiguranja, budući da je izuzeta iz stavka 3. Odluke koji se izričito primjenjuje na plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja?

18.c. Očitovanje

Predložena je odredba uklonjena iz usvojene verzije Odluke (odnosila se na cijeli portfelj malih kredita, bez obzira na to jesu li osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja).

19. Prijedlog novih stavaka 6. i 7. (prema usvojenim izmjenama, stavaka 9. i 10.) u članku 18. Odluke (brojanje dana kašnjenja)

19.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

19.b. Komentari u javnoj raspravi

Počinja li brojanje dana kašnjenja kod potraživanja po nekamatnim prihodima nakon što dospjeli dug prijeđe prag od 1.750 kuna ili taj prag ne postoji? Ako ne postoji, može li kreditna institucija sama utvrditi najniži prag?

Odnose li se ispravci vrijednosti po osnovi nekamatnih prihoda na sve klijente bez obzira na to je li nastupila neurednost u podmirivanju obveza? Ako klijent ima samo ispravke vrijednosti po nekamatnim prihodima smatra li se da je zbog toga došlo do dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza?

U članku 18. novom stavku 6. Odluke propisano je da se dani kašnjenja broje kada je iznos dospjelih obveza na razini klijenta veći od 1.750 kuna. U stavku 7. istoga članka piše da je nakon 365 dana potrebno klasificirati svaki plasman u rizičnu skupinu C ako je dospjeli dug manji od materijalno značajnog iznosa. Kako postupiti kada dužnik po plasmanu kasni više od 365 dana (stavak 7. Odluke) i tek mu onda nastupi situacija da mu dug postane materijalno značajan (stavak 6. Odluke)? Primjenjuju li se tada odredbe stavka 6. ili stavka 7. članka 18. Odluke?

19.c. Očitovanje

Primjedbe ne utječu na dodatne izmjene Odluke.

Ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza po nekamatnim prihodima dulje od 90 dana, kreditna institucija dužna je provesti 100-postotni ispravak vrijednosti tih nekamatnih prihoda bez obzira na njihov iznos (članak 18. stavak 5. točka 5. Odluke).

Obveza provođenja ispravaka vrijednosti po osnovi nekamatnih prihoda iz članka 18. Odluke odnosi se na sve nekamatne prihode i na sve klijente, bez obzira na to je li nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza u smislu članka 7. Odluke. Ako klijent ima samo ispravke vrijednosti po nekamatnim prihodima ne mora značiti da je ujedno došlo do dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza. Naime, kako iz odredbi članka 7. Odluke proizlazi, neurednost u podmirivanju obveza dužnika uključuje kriterij materijalne značajnosti, dok se za potraživanja po nekamatnim prihodima ne uzima u obzir njihova materijalna značajnost, nego se 100-postotni ispravak vrijednosti provodi nakon proteka dulje od 90 dana bez obzira na vrijednost iznosa. Međutim, ako bi nekamatni prihodi za koje je proveden ispravak vrijednosti sami ili zajedno s drugim plasmanima tom dužniku predstavljali materijalno značajan dug koji nije naplaćen dulje od 90 dana, smatralo bi se da je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza u smislu članka 7. Odluke. Treba napomenuti da članak 7. Odluke, koji

propisuje što se smatra urednošću u podmirivanju obveza dužnika, ne treba nužno povezivati s obvezom provođenja ispravaka vrijednosti koja je propisana drugim odredbama Odluke.

Ako dužnik kasni s podmirenjem duga koji je manji od materijalno značajnog iznosa 365 dana i 366-tog dana nastupi situacija da mu dug postane materijalno značajan, treba primijeniti odredbe članka 18. stavka 9. Odluke.

20. Prijedlog novog stavka 3. i brisanje iznimke iz postojećeg stavka 6. u članku 18. Odluke (provođenje ispravaka vrijednosti neosiguranih plasmana isključivo na temelju urednosti)

20.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

20.b. Komentari u javnoj raspravi

Člankom 18. stavkom 3. Odluke predviđa se provođenje ispravaka vrijednosti isključivo na temelju urednosti u otplati plasmana i za plasmane koji ne pripadaju portfelju malih kredita, ako nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja. S obzirom na to da je navedena odredba u suprotnosti s odredbama članka 5. Odluke, odnosno da bi primjena ove odredbe značila da se ne uzima u obzir kriterij kreditne sposobnosti dužnika, predlaže se da se ista dodatno razmotri.

U članku 18. Odluke brisanjem stavka 6. točaka 1. i 2. isključena je mogućnost kreditne institucije da izuzme plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja iz obveze provođenja ispravaka vrijednosti na temelju dana kašnjenja. Naime, ponekad se radi o razlozima kašnjenja koji su formalne prirode: primjerice, postupak obnove plasmana koji traži prethodnu suglasnost kako nadzornog odbora kreditne institucije tako i nadzornog odbora dužnika može produljiti proces odobravanja i dovesti do situacije da je u knjigama kreditne institucije evidentiran veliki plasman s više od 90 dana kašnjenja. Ili u slučaju kratkoročnih likvidnosnih problema koji su od strane kreditne institucije bili ocjenjivani kao prolazne prirode te da otplata duga u cijelosti neće biti upitna.

20.c. Očitovanje

Primjedbe se prihvaćaju.

Odredbe članka 18. Odluke, kojima su propisani kriteriji provođenja ispravaka vrijednosti za neadekvatno osigurane plasmane izmijenjene su u odnosu na Nacrtom predložene odredbe. Prema usvojenim izmjenama članka 18. gubitak po neadekvatno osiguranim plasmanima procjenjuje se isključivo na temelju kriterija urednosti samo u slučaju kada nastupi dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, a novčani se tokovi dužnika ne mogu pouzdano procijeniti.

21. Prijedlog novog stavka 10. (u usvojenim izmjenama, stavka 13.) u članku 18. Odluke (prekoračenje po tekućem računu)

21.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

21.b. Komentari u javnoj raspravi

Primjena navedene odredbe imala bi negativne posljedice za samog korisnika prekoračenja s obzirom na to da bi klijentima i za minimalni iznos prekoračenja (npr. 2 kune) kreditna institucija cijeli kredit proglašavala dospjelim i time onemogućila njegovo vraćanje u status urednosti. Svaki bi takav plasman nakon 90 dana bio raspoređen u rizičnu skupinu B jer je vraćanje cijelog iznosa okvirnog kredita u roku od 90 dana za većinu klijenata nemoguće, niti je tako ugovoreno s kreditnom institucijom. U slučaju jedne kreditne institucije i svi bi ostali krediti, zbog njezinih politika, bili raspoređeni u rizičnu skupinu B. Time bi potpuno uredan klijent zbog male nepažnje i prekoračenja koje bi inače trajalo možda samo par dana postao u potpunosti klasificiran u rizičnu skupinu B s ispravkom vrijednosti po svim plasmanima.

U ovom bi se slučaju isto tako kršile ugovorne odredbe kreditne institucije i klijenta, gdje u stvarnosti kreditna institucija ne potražuje cijeli iznos od klijenta, niti je imala takvu namjeru. S obzirom na to da u okviru okvirnog kredita pojedine kreditne institucije odobravaju i određeni iznos limita koji klijent koristi na rate, otvoreno je pitanje načina postupanja s navedenim limitom koji klijentu dopijeva u mjesečnim ratama, odnosno je li potrebno i navedeni iznos promatrati kao dospjeli dug koji bi proglašavanjem dospjelim dodatno opteretio klijenta.

Navedenom se odredbom okvirni krediti po tekućem računu, koji su ujedno i najčešći proizvod kojeg potrošači koriste, promatraju znatno strože od ostalih kredita, s obzirom na to da se kod ostalih kredita prag materijalnosti promatra u odnosu na dospjelu obvezu dužnika, dok se kod okvirnih kredita dospjelom obvezom zapravo smatra cijeli iskorišteni okvirni kredit. Kreditna institucija ima postojeće procedure prema kojima može ne prolongirati ovakav plasman ili otkazati ugovor s klijentom s čime bi plasman postao dospjelim u potpunosti te bi se pokrenule procedure prisilne naplate. Predlaže se da se ostavi mogućnost nastavka takve prakse.

21.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Upućujemo na to da se i do sada odredba o materijalnoj značajnosti primjenjivala na nedopuštena prekoračenja po tekućim računima na isti način, temeljem mišljenja objavljenog na web-stranici Hrvatske narodne banke. Dakle, u slučaju kad je tekući račun dulje od 90 dana u nedopuštenom prekoračenju, koje zajedno s dopuštenim prekoračenjem po tekućem računu čini materijalno značajan iznos, plasman treba klasificirati u rizičnu skupinu B-1 i provesti odgovarajući ispravak vrijednosti. Naime, slučaj kad je tekući račun dulje od 90 dana u nedopuštenom prekoračenju ne može se smatrati prekoračenjem od nekoliko dana koje spominjete u svojim primjedbama.

Skrećemo pažnju na to da internim procedurama kreditne institucije treba biti definirano koliko dugo, u kojem iznosu, odnosno koliko puta dužnik može ulaziti u nedopušteno prekoračenje tekućeg računa, a da mu se pri tom ne ukida odobreno prekoračenje po tekućem računu. Nadalje, interne procedure trebaju onemogućiti svako daljnje povećanje nedozvoljeno korištenih sredstava (osim zbog terećenja računa obračunanom kamatom).

Kako ste spomenuli, kreditna institucija ima postojeće procedure prema kojima može odlučiti ne prolongirati ovakav plasman ili otkazati ugovor s klijentom s čime bi plasman postao dospjelim u potpunosti te bi se pokrenule procedure prisilne naplate.

S obzirom na to da u okviru odobrenog prekoračenja kreditne institucije odobravaju i određeni iznos koji klijent može koristiti na rate, mišljenja smo da kreditna institucija treba svojim internim aktom propisati odgovarajući postupak u slučaju kada je tekući račun tog klijenta dulje od 90 dana u nedopuštenom prekoračenju pri čemu smatramo da klijentu koji je dulje od 90 dana u nedopuštenom prekoračenju ne bi trebalo biti omogućeno da i dalje koristi mogućnost otplate nekog iznosa na rate.

22. Prijedlog novog stavka 11. (u usvojenim izmjenama, stavka 14.) u članku 18. Odluke (klasifikacija neosiguranih plasmana)

22.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

22.b. Komentari u javnoj raspravi

Stavak 11. članka 18. Odluke kontradiktoran je stavku 3. istog članka, gdje su propisane maksimalne stope ispravka vrijednosti za plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja. Traži se preciznije definiranje slučajeva u kojim se koriste propisane maksimalne stope ispravka vrijednosti ovisno o dužnikovom kašnjenju u podmirivanju obveza za plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja.

22.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Smatramo da je odredba članka 18., prema kojoj kreditna institucija treba uzeti u obzir i veći gubitak od onog koji je utvrđen na temelju dana kašnjenja, ako to proizlazi iz pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika, jasna i da nije kontradiktorna odredbi istog članka kojom su propisani rasponi stopa ispravaka vrijednosti za plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja.

Naime, kreditna institucija dužna je tijekom cijelog trajanja kreditnog odnosa procjenjivati kvalitetu plasmana na temelju svih kriterija klasifikacije, što su u slučaju neosiguranih plasmana kriterij urednosti i kriterij kreditne sposobnosti dužnika.

23. Prijedlog novog stavka 11. u članku 18. i nove točke 9. u članku 3. Odluke (restrukturiranje u slučaju manjeg pogoršanja kreditne sposobnosti odnosno kada se predviđa potpuna nadoknadivost)

23.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 15.

23.b. Komentari u javnoj raspravi

Članak 3. stavak 9. Odluke implicira da je riječ o restrukturiranju ako postoji pogoršana kreditna sposobnost – pri tome nije jasno je li riječ o restrukturiranju u slučaju kod kojeg je kreditna sposobnost smanjena, ali i dalje dovoljna (te ista nije primarni uzrok restrukturiranja). S obzirom na činjenicu da promjena ugovorenih uvjeta kod kojih postoji smanjena kreditna sposobnost, ali koja je i dalje dovoljna za prvobitno ugovoreni plasman, nužno ne predstavlja restrukturiranje, trebalo bi promijeniti definiciju restrukturiranja na način da se restrukturiranjem smatra promjena prvobitnih uvjeta kreditiranja koja je isključivo uzrokovana značajnim pogoršanjem općih uvjeta klasifikacije. Predlaže se da se restrukturiranjem smatra promjena prvobitnih uvjeta kreditiranja zbog značajnog pogoršanja općih uvjeta klasifikacije, a da se kreditnim institucijama propiše obveza samostalnog definiranja "značajnog pogoršanja" u odnosu na svoje standardne kreditne politike definirane internim aktima. U cilju nedvosmislenog tumačenja pojma "pogoršanja kreditne sposobnosti", predlaže se da se konkretnije definira pojam na način da se isti može kvantificirati.

Dodatno, smatra se potrebnim iz pojma "neurednosti uslijed restrukturiranja plasmana" izuzeti plasmane kod kojih su se promijenili prvobitno ugovorni uvjeti kreditiranja, a koji su osigurani prvoklasnim instrumentima osiguranja, budući da se i inicijalna odluka o odobrenju plasmana velikim dijelom temeljila na vrijednosti prvoklasnih instrumenata osiguranja. Traži se razmatranje primjene ove odredbe u situacijama u kojima je plasman osiguran (dodatnim) adekvatnim instrumentom osiguranja.

Striktna primjena ovih odredbi mjere značila bi da bi svi plasmani odobreni iz Programa razvoja gospodarstva (u suradnji s HBOR-om), a koja sredstva je sukladno Odluci HBOR-a moguće koristiti za podmirenje postojećih kreditnih obveza (do 50% iznosa kredita) bili priznati kao djelomično nadoknadivi ili potpuno nenadoknadivi plasmani.

Predlaže se da se dodatno pod pojmom "restrukturiranja plasmana" razmotre i specifične situacije prolaznog karaktera kada se može dokazati izvjesnost budućih novčanih tokova uz odgovarajuću dokumentaciju temeljem koje je odobren moratorij, a koja dokazuje da će po

isteku utvrđenog vremenskog perioda dužnik biti u prvobitnom financijskom položaju, kao što je npr. slučaj kod moratorija koji su odobreni u svrhu korištenja roditeljnog dopusta.

Postoji li određena promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja koja se izričito veže uz restrukturiranje, a nikako uz obnovu plasmana i obrnuto?

Izraženo je mišljenje da se restrukturirani plasmani ne bi trebali klasificirati u lošiju skupinu u sljedećim slučajevima: 1) restrukturiranje plasmana gdje je uspostavljen kontinuitet plaćanja, 2) uspostavljena je obustava na plaći u cjelokupnom iznosu nove rate, 3) novčani tok klijenta je dostatan za uredno podmirivanje obveza po kreditu, 4) pri restrukturiranju dodaje se kreditno sposoban sudužnik/jamac. Predlaže se da se odredba uskladi s Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS 39) koji nalažu da se gubici i rezerviranja identificiraju i kvantificiraju temeljem diskontiranog novčanog toka. Iznos gubitka se određuje kao razlika između nominalnog iznosa i diskontiranog očekivanog novčanog toka.

23.c. Očitovanje

Primjedbe se djelomično prihvaćaju.

U usvojenoj verziji Odluke u članku 18.a detaljno je propisan postupak s restrukturiranim plasmanima. Prema usvojenoj verziji Odluke restrukturirani plasman koji je prije restrukturiranja bio raspoređen u jednu od podskupina rizične skupine B kreditna institucija dužna je klasificirati u rizičnu podskupinu u koju je bio raspoređen prije restrukturiranja ili lošiju. Također, člankom 18.a stavkom 6. Odluke propisana je iznimka prema kojoj plasmane rizične skupine A koji su restrukturirani kreditna institucija može i nadalje klasificirati u rizičnu skupinu A, ali u tom slučaju moraju biti ispunjeni detaljno propisani kriteriji.

Smatramo da kreditne institucije na temelju definicija pojmova "restrukturiranje plasmana" i "obnavljanje plasmana", kojima je jasno definirana razlika između ta dva postupka, mogu odrediti o kakvim se izmjenama ugovora u konkretnim slučajevima radi. Pojam restrukturiranje, u smislu Odluke, u svakom slučaju podrazumijeva da se radi o problematičnim plasmanima, te uvijek podrazumijeva značajnije pogoršanje jednog ili više općih kriterija klasifikacije. Prema članku 22. Odluke o upravljanju rizicima, kreditna institucija, između ostalog, mora definirati kriterije prema kojima će pojedini plasman smatrati problematičnim, definirati kriterije za postupanje s problematičnim plasmanima te procijeniti ekonomsku opravdanost restrukturiranja plasmana.

24. Prijedlog novog stavka 11. u članku 18. i nove točke 9. u članku 3. Odluke (višestruko uzastopno restrukturiranje)

24.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredbe navedene u točkama 1. i 15.

24.b. Komentari u javnoj raspravi

Smatra se da svako restrukturiranje povlači klasifikaciju najmanje u rizičnu skupinu B-1, ali ne i da eventualna naknadna restrukturiranja nužno povlače automatsku klasifikaciju u rizične skupine B-2, B-3 i C. Uzastopna restrukturiranja ukazuju na trajnije probleme ili daljnja pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta za što bi bilo potrebno i izdvojiti daljnje ispravke vrijednosti, ali se predlaže da se kreditnim institucijama prepusti izračunavanje novih razina ispravaka vrijednosti umjesto propisivanja automatske klasifikacije u niže rizične skupine.

U slučaju drugog restrukturiranja plasmana, treba li plasman reklasificirati iz rizične podskupine B-1 u B-2, a kod eventualno trećeg restrukturiranja iz B-2 u B-3, bez obzira na to što diskontirani novčani tokovi u potpunosti pokrivaju potraživanje?

24.c. Očitovanje

Primjedbe se prihvaćaju. Prema usvojenoj verziji Odluke restrukturirani plasman koji je prije restrukturiranja bio raspoređen u jednu od podskupina rizične skupine B kreditna institucija dužna je klasificirati u rizičnu podskupinu u koju je bio raspoređen prije restrukturiranja ili lošiju. Prema tome, u slučaju eventualnih naknadnih uzastopnih restrukturiranja istog plasmana kreditna institucija nije obvezna plasman klasificirati svaki put u nižu rizičnu skupinu/podskupinu, nego je klasifikaciju toga plasmana dužna provoditi u skladu sa svojim internim politikama, uzimajući pri tom u obzir moguće daljnje pogoršanje jednog ili više kriterija klasifikacije.

25. Prijedlog novog stavka 11. u članku 18. i nove točke 9. u članku 3. Odluke (restrukturiranja plasmana fizičkim osobama)

25.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredbe navedene u točkama 1. i 15.

25.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlaže se da se kriteriji povratka u rizičnu skupinu A dodatno diferenciraju za fizičke osobe jer se kod stambenih kredita s dugim rokovima otplate i uz urednu otplatu obveza ne može u razumnom roku smanjiti glavnica za 5%. Prijedlog je da se dozvoli povratak u rizičnu skupinu A ako dužnik 6 mjeseci uredno (nikada preko 30 dana kašnjenja) podmiruje cijelu mjesečnu obvezu.

25.c. Očitovanje

Primjedbe se djelomično prihvaćaju.

U članku 18.a stavku 6. Odluke propisani su uvjeti koji trebaju biti zadovoljeni da bi se restrukturirani plasman smio klasificirati u rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika koji se razlikuju u odnosu na Nacrtom predložene uvjete. Izbrisan je uvjet prema kojem se

glavnica u tu svrhu mora smanjiti za 5%, a otplata restrukturiranog plasmana treba biti uredna u razdoblju od najmanje 12 mjeseci.

26. Prijedlog novog stavka 11. u članku 18. i nove točke 9. u članku 3. Odluke (donji prag ispravka vrijednosti)

26.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredbe navedene u točkama 1. i 15.

26.b. Komentari u javnoj raspravi

Smatra se da je potrebno pojasniti da restrukturirani plasmani ne podliježu odredbama članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke, odnosno da mogu imati i ispravke vrijednosti glavnice manje od 10%.

U slučaju prvog restrukturiranja plasman iz rizične skupine A treba klasificirati u rizičnu skupinu B-1. U slučaju da diskontirani novčani tokovi u potpunosti pokrivaju to potraživanje, koliki bi ispravak vrijednosti za taj plasman kreditna institucija trebala provesti? Minimalno 1%?

26.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Naime, smatramo da nije potrebno dodatno pojasniti da restrukturirani plasmani ne podliježu odredbama članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke. Kod odredbi o restrukturiranju nije propisan donji prag ispravka vrijednosti. Kreditna institucija određuje donji prag ispravka vrijednosti prema svojim internim pravilima pri čemu minimalni ispravak vrijednosti propisan internim pravilima kreditne institucije ne bi smio biti manji od minimuma (1%) propisanog odredbama članka 18. i 19. Odluke. Međutim, kada se restrukturirani plasman nakon proteka propisanog razdoblja urednosti vrati u rizičnu skupinu A te ako se radi o plasmanu osiguranom adekvatnim instrumentima osiguranja, u slučaju naknadne neurednosti na taj se plasman primjenjuju odredbe članka 15. stavka 4. Odluke, odnosno članka 19. Odluke, ako su identificirani dokazi o umanjenju. Ako se radi o neosiguranom plasmanu, u slučaju naknadne neurednosti primjenjuju se odredbe članka 18. Odluke koje se odnose na plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja.

27. Prijedlog novog stavka 5. u članku 19. Odluke (gubitak jednak ili manji potraživanju po osnovi kamatnih prihoda)

27.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 15.

Članak 19. mijenja se i glasi:

"(1) Djelomično nadoknadivim plasmanima smatraju se oni plasmani za koje se, zbog pogoršane kreditne sposobnosti dužnika, neurednosti u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji i neodgovarajuće vrijednosti raspoloživih adekvatnih instrumenata osiguranja, procjenjuje da neće biti moguće naplatiti plasman u ugovorenoj visini. To su plasmani kod kojih je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova po tim plasmanima manja od njihove bruto knjigovodstvene vrijednosti.

(2) Gubitak po djelomično nadoknadivim plasmanima osiguranim adekvatnim instrumentima osiguranja utvrđuje se kao pozitivna razlika između bruto knjigovodstvenog iznosa pojedinog plasmana i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontiranih uz primjenu efektivne kamatne stope iz članka 20. ove Odluke i uz primjenu odredbi članka 37. stavaka 2., 3. i 4. ove Odluke.

(3) Kreditna institucija dužna je po utvrđenom gubitku po djelomično nadoknadivom plasmanu prvo provesti 100-postotni ispravak vrijednosti potraživanja po osnovi obračunatih kamatnih prihoda.

(4) Razlika između ukupnog utvrđenoga gubitka iz stavka 2. ovog članka i provedenog ispravka vrijednosti iz stavka 3. ovog članka čini gubitak po osnovi potraživanja glavnice plasmana. Ovisno o visini gubitka po glavnici djelomično nadoknadivog plasmana, kreditna institucija dužna je plasman rasporediti u odgovarajuću rizičnu podskupinu, i to:

1) ako utvrđeni gubitak ne prelazi 30% iznosa potraživanja po glavnici, kreditna institucija dužna je plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-1,

2) ako utvrđeni gubitak iznosi više od 30%, a ne više od 70% iznosa potraživanja po glavnici, kreditna institucija dužna je plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-2 i

3) ako utvrđeni gubitak iznosi više od 70%, a manje od 100% iznosa potraživanja po glavnici, kreditna institucija dužna je plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-3.

(5) Iznimno od stavka 4. ovog članka, ako je iznos utvrđenoga gubitka iz stavka 2. ovog članka manji ili jednak potraživanju s osnove obračunatih kamatnih prihoda, kreditna institucija dužna je provesti ispravak vrijednosti potraživanja po glavnici u visini od najmanje 1% i plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-1.

(6) Iznimno od stavka 2. ovog članka, ako je rok u kojem se očekuju budućí novčani tokovi po pojedinom plasmanu kraći od jedne godine, računajući od datuma bilance, kreditna institucija nije dužna izračunavati sadašnju (diskontiranu) vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova. U tom slučaju kreditna institucija može gubitak utvrditi kao pozitivnu razliku između bruto knjigovodstvenog iznosa plasmana i procijenjenih budućih novčanih tokova po dotičnom plasmanu. Navedenu iznimku moguće je koristiti samo u slučajevima kada kreditna institucija može dokazati izvjesnost novčanih tokova uz odgovarajuću dokumentaciju te kada se može pouzdano izmjeriti konačni rok namire i ukupan iznos novčanih tokova koji će s te osnove

pritijecati u kreditnu instituciju. U nekim slučajevima to neće biti vjerojatno sve dok naknada nije primljena i dok nesigurnost, uvažavajući sve rizike, nije otklonjena.

(7) Visinu gubitka po djelomično nadoknadivim plasmanima kreditna institucija dužna je utvrditi posebno za svaki plasman koji je dio pojedinačno značajne izloženosti čija je knjigovodstvena vrijednost veća od iznosa iz članka 9. ove Odluke.

(8) Iznimno od stavka 7. ovog članka, gubitak po plasmanima kreditna institucija može utvrđivati za više plasmana zajedno, i to:

- 1) za plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita iz članka 11. ove Odluke, a koji imaju slična svojstva s obzirom na namjenu, dospijee, kamatnu stopu, instrumente osiguranja i druga slična obilježja i
- 2) za sve plasmane jednom dužniku nad kojim je pokrenut stečajni postupak, osim potraživanja od stečajnog dužnika po kojima kreditna institucija ima status razlučnog vjerovnika, za koje se nadoknadi iznos, odnosno iznos gubitka, utvrđuje na pojedinačnoj osnovi."

27.b. Komentari u javnoj raspravi

Ako je iznos utvrđenog gubitka iz članka 19. stavka 2. Odluke manji ili jednak potraživanju s osnove obračunatih kamatnih prihoda, potrebno je formirati ispravak vrijednosti po glavnici od najmanje 1% i klasificirati plasman u rizičnu skupinu B-1. Odnosi li se navedeno i na plasmane u počeću? Također, traži se pobliže pojašnjenje ove odredbe na primjeru.

27.c. Očitovanje

Odredba članka 19. stavka 5. Odluke – prema kojoj je, ako je iznos utvrđenog gubitka iz članka 19. stavka 2. Odluke manji ili jednak potraživanju s osnove obračunatih kamatnih prihoda, potrebno formirati ispravak vrijednosti po glavnici od najmanje 1% – odnosi se na sve djelomično nadoknadive plasmane osigurane adekvatnim instrumentom osiguranja, dakle i na plasmane u počeću, ako se poček odnosi samo na glavicu, a kamate se obračunavaju. Primjer: potraživanje po glavnici iznosi 100.000 kuna, potraživanje po obračunanom kamatnom prihodu iznosi 10.000 kuna, a gubitak je procijenjen na 8.000 kuna. Kreditna institucija provodi ispravak vrijednosti kamatnih prihoda u iznosu 10.000 kuna i ispravak vrijednosti glavnice u iznosu 1.000 kuna (1% vrijednosti potraživanja po glavnici).

POTPUNO NENADOKNADIVI PLASMANI (RIZIČNA SKUPINA C)

28. Plasmani rizične skupine C

28.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

28.b. Komentari u javnoj raspravi

Prema članku 24. stavku 3. važeće Odluke plasmani koji su klasificirani u rizičnu skupinu C i za koje je proveden 100%-tni ispravak vrijednosti kreditna institucija iskazuje na računima bilance sve dok se ne provedu pravne radnje u vezi s prestankom obveze dužnika, u skladu s politikama i procedurama kreditne institucije i zakonom koji uređuje obvezne odnose.

Predlaže se da se dopusti evidentiranje plasmana rizične skupine C u izvanbilančnoj evidenciji te se navode neki od razloga:

- plasmani rizične skupine C ne predstavljaju više rizik za prihode i kapital kreditne institucije,
- na bruto osnovi portfelj tekuće financijske godine opterećen je takvim plasmanima, te se portfelj prikazuje lošijim nego što jest,
- pogoršava se pokazatelj učešća plasmana koji ne ostvaruju prihode u ukupnom portfelju kreditne institucije,
- nerealno se povećava pokazatelj pokrivenosti ispravcima vrijednosti,
- kreditna institucija ne može 100-postotno ispravljene plasmane isknjižiti iz knjigovodstvene evidencije, jer će dužnik možda u budućnosti ipak vratiti dug, a osim toga kreditna institucija je dužna, kroz razmjenu podataka, ostale sudionike u bankarskom sustavu informirati o lošem potraživanju od tog dužnika.

28.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Naime, sve dok postoji pravni temelj potraživanja s osnove plasmana rizične skupine C, iste je kreditna institucija dužna iskazivati u svojoj bilanci.

Prema točki 17. MRS-a 39 subjekt će prestati priznavati financijsku imovinu, samo, i isključivo ako:

- (a) ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine isteknu, ili
- (b) subjekt prenese financijsku imovinu sukladno točkama 18. i 19. i prijenos udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja u skladu s točkom 20.

RANGIRANJE INSTRUMENATA OSIGURANJA POTRAŽIVANJA

29. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (interna metodologija i faktori umanjenja)

29.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 29.

U članku 37. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

"(2) Pri procjeni budućih novčanih tokova s osnove naplate iz nekretnina i pokretnina kreditna institucija je dužna primijeniti odgovarajuće faktore umanjenja u odnosu na tržišnu cijenu i odgovarajući interno procijenjeni rok naplate. Faktori umanjenja i rok naplate trebaju uvažavati praksu kreditne institucije i dosadašnje iskustvo u naplati iz primjerenih instrumenata osiguranja, uvjete u gospodarskom i pravnom okruženju u kojima kreditna institucija posluje, kao i odgovarajuće karakteristike instrumenta osiguranja. Pri utvrđivanju visine faktora umanjenja i duljine roka naplate kreditna institucija je dužna uvažavati činjenicu da različite vrste instrumenta osiguranja odražavaju različitu visinu rizika.

(3) Faktori umanjenja i rok naplate iz stavka 2. ovog članka ne mogu biti manji od minimalnih referentnih vrijednosti iz Priloga 1. koji je sastavni dio ove Odluke."

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9.

U stavku 2. koji je postao stavak 4. iza riječi "pri procjenjivanju novčanih tokova" dodaju se riječi ", a nakon utvrđivanja sadašnje vrijednosti sukladno odredbama ove Odluke,".

U stavku 7., koji je postao stavak 9., na kraju točke 11. briše se riječ "i". Na kraju točke 12. briše se točka i dodaje se riječ "i".

Iza točke 12. dodaje se točka 13. koja glasi:

"13) pokretnina je osigurana policom osiguranja vinkuliranom u korist kreditne institucije."

Iza stavka 7. koji je postao stavak 9. dodaje se novi stavak 10. koji glasi:

"(10) Kreditna institucija dužna je osigurati da neovisni procjenitelj izvrši procjenu vrijednosti pokretnina najmanje svake treće godine za pokretnine čija je vrijednost prilikom ugovaranja bila veća od 3 milijuna kuna. Kreditna institucija dužna je osigurati da neovisna procjena navedenih pokretnina nije starija od 3 godine od dana stupanja na snagu ovih odredbi. Za ostale instrumente osiguranja u vidu pokretnina temeljem kojih se procjenjuju novčani tokovi te se uzimaju u obzir pri izračunu nadoknadivosti plasmana, kreditna institucija kao vrijednost

pokretnine može koristiti kupoprodajnu vrijednost umanjenu za amortizaciju, vrijednost pokretnine iz police osiguranja ili tržišnu vrijednost koja je lako dostupna, transparentna i utvrđena u skladu sa standardima struke."

29.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlaže se da se predložene izmjene Odluke nadopune na način da se definira da kreditna institucija navedene faktore umanjenja može koristiti ili pri procjeni budućih novčanih tokova ili pri izradi procjene vrijednosti nekretnina i pokretnina, u ovisnosti o procedurama i metodologijama vezanim uz izradu procjena vrijednosti. Kreditna institucija bi navedene faktore umanjenja pri izradi procjena mogla koristiti ako propisanim metodologijama uključuje sve potrebne elemente. Navedena dopuna predlaže se zato što posebno kreditne institucije s odobrenjem za primjenu IRB pristupa imaju široko definirane metodologije i procedure za procjene nekretnina i pokretnina, te su u propisanim metodologijama već uključeni faktori umanjenja. Stoga bi ponovna primjena faktora pri procjeni novčanih tokova značila dvostruko umanjenje.

Ako kreditna institucija ima uspostavljen kontinuiran proces vrednovanja nekretnina koje služe kao instrument osiguranja i metode vrednovanja se dosljedno primjenjuju, a same procjene su transparentne i uzimaju u obzir određene faktore umanjenja vrijednosti (primjerice lokaciju, kretanje cijena na tržištu nekretnina, starost nekretnine, namjenu nekretnine itd.) pretpostavka je da nema potrebe koristiti dodatne faktore umanjenja pri procjeni budućih novčanih tokova. Traži se potvrda takvog mišljenja. Naravno, za slučajeve ovrhe i stečaja nužno je primijeniti dodatne faktore umanjenja na procijenjenu vrijednost uslijed specifičnosti situacije.

Predlaže se da bi pri primjeni predloženih faktora umanjenja na tržišnu cijenu trebalo uzeti u obzir i metodologiju procjene nekretnina. Naime, sve procjene nekretnina, posebno se to odnosi na turističke objekte, poslovne prostore i objekte, koje su izrađene kroz dohodovnu metodu, odnosno metodu vrednovanja prinosa ili kapitalizacije dobiti, a koja se bazira na prihodima koji se mogu generirati iz nekretnine, u sebi već obuhvaćaju diskont očekivanih novčanih tokova koje bi određena nekretnina trebala generirati. Također, faktori koji se koriste kod samih procjena odražavaju u potpunosti trenutnu lošu ekonomsku situaciju i nelikvidnost tržišta nekretnina. Na taj način nove procjene nekretnina već same daju neto sadašnju vrijednost nekretnina baziranu na konzervativnim faktorima. Prema tome, u biti nema potrebe za dodatnim smanjenjem vrijednosti procjene kroz korektivne faktore jer su temeljem dohodovne metode ti faktori već uključeni u procjenu nekretnine. Stoga se predlaže da se predviđeni faktori umanjenja prilagode da ne bi dolazilo do dvostrukog umanjenja koja bi se primjenjivala pri izračunu ispravaka vrijednosti. S obzirom na to da korištenje pondera u slučaju dohodovne metode nema istu funkciju kako kod troškovne ili tržišne metode, predlažemo da se navedeni faktori umanjenja još jednom razmotre u slučaju primjene procjena izrađenih isključivo dohodovnom metodom.

29.c. Očitovanje

Primjedbe se ne prihvaćaju.

Naime, smatramo da je potrebno razlikovati tržišnu od utržive vrijednosti nekretnina. Faktori koje navodite (lokacija, kretanje cijena na tržištu nekretnina, starost nekretnine, namjena nekretnine) utječu na formiranje tržišne cijene, dok na utrživu cijenu utječu i drugi faktori kao što su, primjerice, očekivanje niže cijene pri prisilnoj prodaje kolaterala, postojeće pravno okruženje, ograničena utrživost kolaterala, itd.

Mišljenja smo da u svaku metodologiju procjene treba ugraditi i odgovarajuće faktore umanjenja i rok naplate koji utječu na utrživost imovine.

30. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (starosti procjene, specifičnost nekretnine i faktori umanjenja)

30.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

30.b. Komentari u javnoj raspravi

Utvrđivanje ispravaka vrijednosti na individualnoj osnovi je toliko specifično i varira od slučaja do slučaja, te se stoga smatra da se standardiziranim pristupom ne može obuhvatiti sva ona raznolikost koja se može pojaviti u praksi, u postupcima rješavanja pozicija lošeg duga, a time i formiranja ispravaka vrijednosti koji se utvrđuju na individualnoj osnovi. U praksi jedne kreditne institucije propisani su faktori umanjenja koji se primjenjuju na tržišne vrijednosti procijenjenih nekretnina pri odobravanju plasmana te su u brojnim stavkama interno postavljeni faktori umanjenja čak i veći od predloženih faktora umanjenja iz Priloga 1. Ipak, pri izračunu neto sadašnje vrijednosti iz likvidacije instrumenta osiguranja ne polazi se niti od tržišne vrijednosti iz procjene ovlaštenog procjenitelja niti od vrijednosti koja bi se dobila kada se ista pomnoži s faktorom umanjenja, već se polazi od najbolje procjene likvidnosti koja se u danom trenutku likvidacijom može dobiti, a koja se tijekom vremena može značajno mijenjati. Svako dražbeno ročište na kojem se nekretnina nije prodala za kreditnu instituciju čini svaki puta novu procjenu. Novi propis uvodi mogućnost da se procijenjena tržišna vrijednost ustanovljena prvi put, bilo kod odobravanja plasmana ili u stečajnom odnosno ovršnom postupku, naprosto nekritički primjenjuje uz faktor umanjenja i propisani rok za likvidaciju, pri čemu izračunata neto sadašnja vrijednost može biti znatno veća nego da propisanih umanjenja nije bilo, ali se primjenjivao vrlo individualan pristup odnosno procjenjivala suština.

Člankom 37. novim stavkom 2. Odluke predviđa se primjena odgovarajućih faktora umanjenja u odnosu na tržišnu cijenu i odgovarajući interno procijenjeni rok naplate pri procjeni budućih novčanih tokova s osnove naplate iz nekretnina i pokretnina. Nadalje, stavkom 3. istog članka Odluke propisano je da faktori umanjenja i rok naplate iz stavka 2. ovog članka ne mogu biti manji od minimalnih referentnih vrijednosti iz Priloga 1. koji je sastavni dio Odluke. S obzirom na to da predloženi minimalni faktori umanjenja ne uvažavaju činjenicu da nekretnine mogu imati procjene vrijednosti bitno različite starosti, primjena takvih odredbi može destimulirati ažuriranje procjena vrijednosti i posljedično dovesti do iskazivanja veće vrijednosti instrumenta

osiguranja i manjih ispravaka vrijednosti od stvarno potrebnih. Kod ažurnih procjena vrijednosti, isto može imati suprotan efekt odnosno iskazivanje ispravaka vrijednosti većih od potrebnih. Naime, procjena iste nekretnine stara nekoliko godina i ona izrađena danas zbog promijenjenih se tržišnih okolnosti u pravilu razlikuju, a zbog istog tretmana u smislu primjene faktora umanjenja ne postoji inicijativa za izradom ažurnih procjena vrijednosti. Uvažavajući navedeno smatramo da predloženi faktori umanjenja ne bi bili "odgovarajući", kako se navodi u članku 37. stavku 2. Odluke, pa se u tom smislu predlaže da se dodatno razmotri te na odgovarajući način korigira područje Odluke kojim se regulira problematika utvrđivanja i primjene faktora umanjenja pri procjeni budućih novčanih tokova s osnove naplate iz nekretnina i pokretnina.

30.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Smatramo da je izričaj odredbi predloženih novih stavaka 2. i 3. članka 37. Odluke dovoljno jasan. Naime, propisani minimalni faktori umanjenja u odnosu na tržišnu cijenu i propisani minimalni rok naplate primjenjuju se na ažurne procjene tržišne vrijednosti. Za starije procjene kreditne institucije bi trebale propisati raspon faktora umanjenja i rokova naplate, ovisno o starosti procjene. Također, vidjeti odgovor 29.c.

31. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (faktori umanjenja za brodove)

31.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

31.b. Komentari u javnoj raspravi

Uzevši u obzir "praksu kreditne institucije i dosadašnje iskustvo u naplati iz primjerenih instrumenata osiguranja, uvjete u gospodarskom i pravnom okruženju u kojima kreditna institucija posluje, kao i odgovarajuće karakteristike instrumenta osiguranja", predložena umanjenja vrijednosti za brodove od 60% značajno podcjenjuju stvarnu vrijednost instrumenta osiguranja i ne odražavaju realno tržišno vrednovanje istih.

Naime, procjena vrijednosti broda formira se temeljem izvršenih kupoprodajnih cijena na svjetskom tržištu te se iste evidentiraju u sustavu na globalnoj razini, a pomoću kojih se kasnije, ovisno o gabaritima broda, procjenjuje stvarna tržišna vrijednost broda. Kako su brodovi instrumenti osiguranja za koje postoji likvidno svjetsko tržište i dostupne su tržišne cijene, smatramo da procijenjena tržišna vrijednost od strane ovlaštenih osoba realno prikazuje vrijednost, te stoga nije potrebno dodatno koristiti ovako značajne faktore umanjenja.

31.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Zbog nedovoljne prakse u naplati iz primjerenih instrumenata osiguranja u vidu brodova, ovdje se rukovodimo načelom opreznosti. Međutim, ako postoji likvidno svjetsko tržište, kao što navodite, te ako je rok u kojem se očekuju budući novčani tokovi kraći od jedne godine, procijenjeni novčani tokovi mogu se izračunavati sukladno članku 19. stavku 6. Odluke.

32. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (faktori umanjenja za zgrade)

32.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

32.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlaže se da se faktori umanjenja i rok naplate za zgrade sa stanovima za prodaju i/ili iznajmljivanje (redni broj 2) i stambene objekte (redni broj 1) izjednače. Naime, praksa pokazuje da kreditna institucija lakše naplaćuje svoja potraživanja iz neuseljenih stanova kod kojih nije potrebno provesti i deložaciju nakon zaključenog ovršnog postupka. Stanovi za prodaju slobodni su od osoba i stvari te samim time lako utrživi.

32.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Navedeni pojam zgrade sa stanovima za prodaju i/ili iznajmljivanje (redni broj 2) podrazumijeva da u zgradi ima više stanova, a izrazito niska likvidnost tržišta nekretnina na kojem je omjer ukupnog fonda nekretnina i broja registriranih transakcija duboko ispod bilo kojeg usporedivog tržišta povećavaju razinu rizika i produljuju rok realizacije u kojem se očekuje da će svi stanovi biti prodani u očekivanom vremenu.

33. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (faktori umanjenja i rokovi naplate)

33.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

33.b. Komentari u javnoj raspravi

Članak 37. stavak 3. Odluke propisuje minimalne referentne vrijednosti faktora umanjenja i rokova naplate adekvatnih instrumenata osiguranja. Ako je kreditna institucija inicijalno procijenila rok naplate za 3 godine, a minimalna referentna vrijednost je 2 godine, znači li to da je nakon proteka godine dana potrebno ažurirati taj rok (prolongirati ga), iako kreditna institucija još vjerodostojno procjenjuje da će naplata biti izvršena u inicijalno predviđenom roku?

Na koji način se kod izračuna diskontiranih novčanih tokova iz prodaje instrumenta osiguranja tretira vrijeme predviđeno za prodaju (rok naplate)? Uzima li se kod prve reklasifikacije

plasmama u rizičnu skupinu rok naplate predviđen Nacrtom pa se za svako sljedeće tromjesečno razdoblje kad se radi reklasifikacija taj predviđeni rok alikvotno umanjuje? Što u slučajevima kada kreditna institucija pouzdano zna ili smatra da je predviđeno vrijeme za realizaciju instrumenta osiguranja kraće od minimalnog roka za naplatu predviđenog Nacrtom?

33.c. Očitovanje

Komentari su prihvaćeni te su u članku 37. Odluke dodani novi stavci 4. i 5., koji propisuju obvezu godišnjeg revidiranja valjanosti pretpostavki o inicijalno utvrđenom roku naplate te prema kojima kreditna institucija može svakog tromjesečja smanjiti rok naplate sukladno protoku vremena tek nakon poduzetih radnji za realizaciju instrumenta osiguranja, ako procijeni da se realizacija naplate odvija u skladu s prvobitno procijenjenim rokom.

34. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (primjena referentnih vrijednosti iz Priloga 1)

34.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

34.b. Komentari u javnoj raspravi

"Napomena * - pojedinačni stanovi"

Podrazumijevaju li se pod stambenim objektima i obiteljske kuće uz korištenje istog faktora umanjenja?

"Napomena *** - U slučaju kada se koristi kombinacija sve 3 metode (I – troškovna, II – usporedna i III – metoda vrednovanja prinosa ili kapitalizacije dobiti)"

Traži se dodatno pojašnjenje upute konačne primjene spomenutih metoda koja se odnosi na kombiniranje triju spomenutih metoda vrednovanja.

34.c. Očitovanje

Pod stambenim objektima podrazumijevaju se i obiteljske kuće uz korištenje istog faktora umanjenja.

Sukladno međunarodnim standardima procjenjivanja i načelima procjene tržišne vrijednosti nekretnina pri procjeni tržišne vrijednosti nekretnine treba primijeniti postupak procjene prema građevinskoj vrijednosti, postupak usporednih vrijednosti te postupak procjene vrijednosti iz budućeg prihoda te onda odmjeriti tržišnu vrijednost nekretnine prema rezultatima primijenjenih postupaka i uzimanjem u obzir njihova značenja (uz napomenu da bi postupak usporednih vrijednosti trebao bi imati beznačajan ponder s obzirom na plitko tržište nekretnina u RH).

Razmatranje, odmjeravanje i uzimanje u obzir svih okolnosti koje utječu na tržišnu vrijednost nekretnine moraju se pojedinačno i potanko obrazložiti i dokumentirati.

35. Prijedlog novih stavaka 2. i 3. u članku 37. Odluke (oduzimanje tereta)

35.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 29.

35.b. Komentari u javnoj raspravi

Koje je objašnjenje oduzimanja tereta tek nakon provedenog diskontiranja i svođenja na sadašnju vrijednost, a ne nakon provođenja korekcije vrijednosti samih instrumenata osiguranja, budući da se kreditna institucija na kraju ne naplaćuje u visini diskontirane vrijednosti novčanih tokova nego korigiranih?

35.c. Očitovanje

Ako bi kreditna institucija ostvarila novčani tok iz prodaje nekretnine na kojoj nema prvenstveni red upisa zalogu, bila bi dužna namiriti založne vjerovnike po redu upisa u zemljišnu knjigu, odnosno u ovom slučaju one koji imaju upisane terete prije nje.

36. Procjena tržišne vrijednosti nekretnina

36.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

36.b. Komentari u javnoj raspravi

Primjedba se odnosi na procjenu tržišne vrijednosti poslovnih nekretnina u skladu s člankom 37. stavkom 7. važeće Odluke. Trenutno je važećom Odlukom propisana obveza kontinuiranog praćenja vrijednosti založenih nekretnina – za poslovne nekretnine barem jednom godišnje, a za stambene nekretnine jednom u tri godine, pri čemu se kreditna institucija može koristiti i statističkim metodama procjena. Budući da u Republici Hrvatskoj ne postoji dovoljno pouzdan indeks cijena poslovnih nekretnina, a niti kreditne institucije raspolažu s dovoljno homogenim uzorkom poslovnih nekretnina u vlastitom portfelju koji bi omogućio modeliranje internog indeksa cijena s dovoljnom dozom pouzdanosti, tj. statističku revaluaciju poslovnih nekretnina, proizlazi da kreditna institucija mora jednom godišnje provoditi nezavisnu procjenu svih poslovnih nekretnina koje ima u svom zalogu. Na žalost, praksa je pokazala da je to gotovo nemoguće u slučaju kreditnih institucija kod kojih se broj založenih poslovnih nekretnina broji u tisućama ili desecima tisuća. S obzirom na navedeno, ali i na činjenicu da dosljedna primjena ove odredbe Odluke značajno povećava troškove kreditne institucije i/ili klijenata, predlaže se izmjena Odluke koja je u primjeni na način da se dozvoli kreditnim institucijama: a) definirati prag materijalnosti iznad kojega je potrebna procjena neovisnog procjenitelja poslovnih

nekretnina – predlaže se 10 milijuna kuna, b) uvođenje dinamike procjena vrijednosti poslovnih nekretnina najmanje jednom u 3 godine (identično kao i za stambene nekretnine).

36.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća.

Naime, naprijed navedena odredba članka 37. stavka 7. važeće Odluke usklađena je s odredbom članka 350. točke 2. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija (NN, br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.).

UMANJENJE VRIJEDNOSTI FINACIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

37. Prijedlog novog članka 41.a. Odluke (tretman dužničkih financijskih instrumenata u portfelju financijske imovine raspoložive za prodaju)

37.a. *Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu*

Članak 33.

Iza poglavlja 6. dodaje se novo poglavlje 7.:

"7. UMANJENJE VRIJEDNOSTI FINACIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU
Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju
Članak 41.a

Za dužničke financijske instrumente raspoređene u portfelj financijske imovine raspoložive za prodaju kreditna institucija dužna je provoditi umanjenje vrijednosti primjenom kriterija iz odredbi ove Odluke, osim odredbi o ponovnoj zajedničkoj procjeni plasmana rizične skupine A (članak 16.), odredbi o umanjenju vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi (članak 17.) i odredbi o sadržaju i rokovima izvještavanja (članak 41.)."

37.b. *Komentari u javnoj raspravi*

Je li ispravan zaključak da dužničke financijske instrumente raspoređene u portfelj financijske imovine raspoložive za prodaju ne treba uključiti u osnovicu za izračun ispravaka vrijednosti na skupnoj osnovi?

Odlukom je predviđeno da se kod plasmana kod kojih dođe do pogoršanja kreditne sposobnosti odnosno boniteta klijenta u odnosu na vrijeme odobravanja plasmana, a nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja provode ispravci vrijednosti. Kakav je u takvom slučaju tretman državnih obveznica kojima je od strane kreditnih agencija u međuvremenu smanjen kreditni rejting, budući da je i za portfelj raspoloživo za prodaju potrebno uvažiti kriterije predviđene Odlukom?

37.c. *Očitovanje*

Ispravno ste protumačili da dužničke financijske instrumente raspoređene u portfelj financijske imovine raspoložive za prodaju ne treba uključiti u osnovicu za izračun ispravaka vrijednosti na skupnoj osnovi.

Tretman državnih obveznica klasificiranih u portfelj financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju jednak je tretmanu istih obveznica raspoređenih u portfelj ulaganja koja se drže do dospijeca. Dakle, ako je tim obveznicama od strane kreditnih agencija smanjen kreditni rejting,

kreditna institucija dužna je procijeniti je li potrebno provesti odgovarajuće umanjenje vrijednosti tih obveznica.

OPĆENITO

38. Definicija osiguranog i neosiguranog plasmana

38.a. *Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu*

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

38.b. *Komentari u javnoj raspravi*

S obzirom na to da je Odluka koncipirana na način da definira zasebna pravila za tri skupine plasmana i to: (1) osigurane; (2) neosigurane i (3) restrukturirane, uz bitno različita pravila za izračun ispravaka vrijednosti, traži se precizno definiranje što se smatra osiguranim, a što neosiguranim plasmanom. Primjerice, treba li se za definiranje osiguranog plasmana kreditna institucija voditi postojanjem nekih specifičnih vrsta instrumenata osiguranja (npr. nekretnine, pokretnine) ili je relevantan stupanj pokrivenosti instrumentima osiguranja (LTV). Naime, uvažavajući činjenicu kako se za neosigurane plasmane propisuje vrlo brza dinamika povećavanja ispravaka vrijednosti prema konačnih 100%, a kao očita posljedica pretpostavke da kreditna institucija nema na raspolaganju adekvatne opcije za naplatu, proizlazi da se neosiguranim plasmanima mogu smatrati samo oni gdje ne postoji nikakav (materijalan) instrument osiguranja. Djelomično osigurani plasmani (na primjer, relativno niska pokrivenost instrumentima osiguranja od 20% do 30%) imaju određenu vrijednost očekivane naplate te moraju proći kroz sve standardne postupke prisilne naplate i time u proceduralnom smislu imaju karakteristike osiguranih plasmana te se ne mogu podvrgnuti ograničenjima kao što je propisano za neosigurane plasmane (ni vremenskim, ni visokim minimalnim stopama kao npr. 100%). U cilju izbjegavanja kasnijih nesporazuma, traži se pojašnjenje kako kreditne institucije same mogu propisati definiciju osiguranih i neosiguranih plasmana s obzirom na prisutnost adekvatnih instrumenata osiguranja. U suštini ova preporuka ima za cilj samo pojasniti pravila i definicije, a fer razina ispravaka vrijednosti već je određena drugim pravilima o priznavanju instrumenta osiguranja u očekivanim novčanim tokovima.

38.c. *Očitovanje*

Primjedba se ne prihvaća.

Osiguranim plasmanom smatra se plasman osiguran jednim ili više adekvatnih instrumenata osiguranja, bez obzira na stupanj pokrivenosti instrumentima osiguranja (LTV). Ako je plasman, uz primjenu odgovarajućih faktora umanjenja, u potpunosti pokriven novčanim tokovima iz adekvatnih instrumenata osiguranja, plasman se smatra potpuno nadoknadivim iz tih novčanih tokova. Ako kod tog plasmana nastupi dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, kreditna institucija dužna je postupiti u skladu s člankom 15. stavcima 4., 5. i 7. Odluke.

Ako plasman, uz primjenu odgovarajućih faktora umanjenja, nije u potpunosti pokriven novčanim tokovima iz adekvatnih instrumenata osiguranja, te ako dođe do pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika i/ili neurednosti u podmirivanju obveza, po tom plasmanu treba utvrditi

gubitak primjenjujući odredbe članka 19. Odluke koji propisuje postupanje s djelomično nadoknadivim plasmanima.

Neosiguranim plasmanom smatra se plasman koji nije osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja.

39. Rok primjene izmjena i dopuna Odluke

39.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

39.b. Komentari u javnoj raspravi

Najavljeni datum primjene Odluke (30. lipnja 2013.) kreditnim institucijama ostavlja prekratak rok za usklađivanje s izmjenama koje donosi navedeni Nacrt i u tehničkom smislu, a svakako po pitanju izdvajanja većih ispravaka vrijednosti po postojećim plasmanima klasificiranim u rizičnu skupinu B, kao i povećanja ispravaka vrijednosti po nekamatnim prihodima njihovim klasificiranjem u rizičnu skupinu C.

Vežano uz tehničku podršku, odnosno pripremu baze podataka za praćenje novina koje donosi navedeni Nacrt, koje zahtijevaju dodatno vrijeme za pripremu, traži se odgoda primjene i sljedećih odredbi: 1) praćenje restrukturiranih plasmana te njihove klasifikacije u rizične skupine, propisano člankom 3. stavkom 9. i člankom 13. Odluke; 2) za plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita za koje se identificirani gubici procjenjuju na skupnoj osnovi kod kojih postoje evidentne znatne financijske teškoće dužnika i neurednost u podmirivanju obveza dužnika ako dužnik ne podmiruje svoje dospjele obveze, a nepodmirene obveze ne postoje jer se plasman otplaćuje iz novčanih tokova jamca ili sudužnika, propisano člankom 18. Odluke; 3) izmjene vezane uz proglašavanje iznosa odobrenog okvirnog kredita dospjelom nenaplaćenom obvezom, propisano člankom 18. (neke kreditne institucije nemaju razvijen sustav brojanja dana kašnjenja ako ne postoji dospjeli dug).

Ako se uzme u obzir i činjenica da će kreditne institucije ulaskom RH u EU biti obvezne primjenjivati znatan broj novih propisa, za koje se još ne zna konačan sadržaj ni forma, kreditnim bi institucijama bilo dosta olakšano kada bi se primjena Odluke, koja je u nadležnosti HNB-a, prolongirala.

39.c. Očitovanje

Izmjene i dopune Odluke stupaju na snagu 1. listopada 2013. HNB će početi kontrolirati usklađenost s novim odredbama na temelju izvješća koji se dostavljaju u HNB sa stanjem na dan 31. prosinca 2013.

40. Tretman ostalih troškova

40.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

40.b. Komentari u javnoj raspravi

Na koji način se kod klasifikacije plasmana tretiraju sudski troškovi, troškovi polica osiguranja koje kreditna institucija plati za klijenta, trošak procjene, naknada za neobavljanje platnog prometa i sl.? Ispravljaju li se isti u 100%-tnom iznosu nakon proteka 90 dana kašnjenja u plaćanju iste, neovisno o tome što je možda cijeli plasman raspoređen u rizičnu skupinu A ili je to samo u slučaju kada je i cijeli plasman raspoređen u neku od lošijih rizičnih skupina?

40.c. Očitovanje

Troškovi koje kreditna institucija plati za klijenta imaju tretman ostalih potraživanja s osnove kojih kreditna institucija može biti izložena kreditnom riziku kako proizlazi iz članka 4. stavka 2. točke 7. Odluke. Ova potraživanja tretiraju se kao i svi drugi plasmani. Iznimka provođenja 100%-tnog ispravka vrijednosti već nakon proteka 90 dana kašnjenja odnosi se samo na potraživanja po nekamatnim prihodima, a ne na troškove koje kreditna institucija plati za klijenta.

41. Izraz "dokazi o gubitku"

41.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

41.b. Komentari u javnoj raspravi

Zašto se u Odluci za kašnjenje u otplati i pogoršanje boniteta klijenta koristi izraz dokazi o gubitku, a ne indikatori ili nešto drugo, budući da isti ipak ne predstavljaju i dokaz o gubitku po plasmanu, nego upućuju na potencijalni gubitak po plasmanu, pa bi možda takav izraz bio primjereniji?

41.c. Očitovanje

Odredbe članka 18. "Dokazi o postojanju gubitka i umanjenje vrijednosti plasmana" ne odnose se na indikatore koji upućuju na potencijalni gubitak po plasmanu, nego se odnose na dokaze da je vrijednost financijske imovine umanjena i da treba provesti odgovarajući ispravak vrijednosti te imovine.

42. Naknadno pronađeni instrument osiguranja

42.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

42.b. Komentari u javnoj raspravi

U smislu Odluke, kakav je tretman naknadno pronađenih instrumenata osiguranja, koje je kreditna institucija stekla u ovršnom postupku temeljem ovršne isprave, pri procjeni novčanih tokova od prodaje takvih instrumenata osiguranja ako nema pravnih ili drugih prepreka za naplatu kreditne institucije iz takvog instrumenta osiguranja, a u zemljišnim je knjigama ili drugim javnim registrima uredno zabilježena ovrha od strane kreditne institucije?

42.c. Očitovanje

Naknadno pronađeni instrument može se prihvatiti kao primjeren instrument tek kada zadovolji sve uvjete iz članka 37. Odluke. To ne znači da se može prihvatiti "zabilježena ovrha", već samo u potpunosti provedena ovrha.

43. Bruto knjigovodstveni iznos

43.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se odnosi na izmjenu koja se provodi u cijelom tekstu Odluke.

43.b. Komentari u javnoj raspravi

U više je članaka nastupila izmjena riječi "nominalni knjigovodstveni iznos" u "bruto knjigovodstveni iznos", pa molimo za obrazloženje razlike pojmova.

43.c. Očitovanje

Riječi "bruto knjigovodstveni iznos" odnose se na vrijednost plasmana prije umanjenja za ispravke vrijednosti. Budući da se pojedine odredbe Odluke odnose na vrijednost plasmana prije umanjenja za ispravke vrijednosti, smatramo da su riječi "bruto knjigovodstveni iznos" prikladnije od riječi "nominalni knjigovodstveni iznos".

44. Predstečajna nagodba

44.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Primjedba se ne odnosi na odredbe predložene u javnoj raspravi, nego na prijedlog izmjene važećih odredbi Odluke.

44.b. Komentari u javnoj raspravi

Budući da status dužnika kod kojih će predstečajna nagodba biti sklopljena nije definiran u Nacrtu niti je taj postupak spomenut u Odluci, upućeno je sljedeće pitanje odnosno prijedlog koji se smatraju bitnim u trenutku velikog broja otvorenih predstečajnih nagodbi i najava tvrtki o pokretanju tog postupka.

1) Kako se sklopljena predstečajna nagodba odražava na klasifikaciju plasmana? Iako, posljedično, njeno sklapanje neminovno dovodi do promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja navedenih u članku 3. stavku 9. Odluke "Restrukturiranje plasmana", trebalo bi uvažiti suštinu sklapanja predstečajne nagodbe i u tom slučaju razmotriti primjenu odredbe članka 18. stavka 12. Odluke prema kojem je restrukturirani plasman kreditna institucija dužna klasificirati u rizičnu skupinu/podskupinu višeg stupnja kreditnog rizika u odnosu na rizičnu skupinu/podskupinu prije restrukturiranja plasmana.

2) Naime, sukladno članku 20. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, postupak predstečajne nagodbe provodi se s ciljem da se dužniku koji je postao nelikvidan i/ili insolventan omogući financijsko restrukturiranje na temelju kojeg će postati likvidan i solventan. Kako je sklapanje predstečajne nagodbe moguće tek nakon što se, između ostalog, planom financijskog i operativnog restrukturiranja uz pozitivno mišljenje revizora dokaže da će provedbom mjera restrukturiranja doći do poboljšanja financijskog položaja dužnika, a time i uredne otplate obveza za vrijeme trajanja predstečajne nagodbe, predlaže se da se plasmani dužnika sa sklopljenom predstečajnom nagodbom zadržavaju u istoj rizičnoj skupini u koju su bili svrstani prije sklapanja predstečajne nagodbe, budući da u tom slučaju ne dolazi do pogoršanja financijskog položaja dužnika (temeljem kojeg je plasman prethodno bio svrstan u rizičnu skupinu višeg stupnja rizika), već se financijska pozicija dužnika poboljšava.

44.c. Očitovanje

Komentari se prihvaćaju. Prema usvojenoj verziji Odluke restrukturirani plasman koji je prije restrukturiranja bio raspoređen u jednu od podskupina rizične skupine B kreditna institucija dužna je klasificirati u rizičnu podskupinu u koju je bio raspoređen prije restrukturiranja ili lošiju.